

Llobregós

informatiu

Dipòsit legal: L-798-2003

NÚM. 106

ABRIL - 2021

A la coberta

L'escola, esperança de futur

En un poblet hi ha una escola petita on, cada dia, 12 nenes i nens aprenen a llegir, a escriure, a sumar, a restar... També aprenen els noms de rius llunyans i l'alçada de muntanyes remotes, memoritzen dates de guerres inútils i com es va formar el sistema solar. A la petita escola hi ha 12 nenes i nens que saben la raó per la que les fulles dels arbres canvien de color i cauen i també saben com en són d'importants les normes ortogràfiques.

I tot i que l'escola del poblet és tan petita, al seu interior hi caben totes les il·lusions i les esperances del món perquè les nenes i els nens cada dia entren a l'escola amb l'emoció pel retrobament amb els seus companys i companyes i amb les seves mestres, perquè dins de l'escola tothom és igual i tothom té les mateixes oportunitats, sigui qui sigui i vingui d'on vingui.

Aquesta emoció, però, en pocs llocs es pot experimentar... Pocs llocs al món tenen dins seu tota la potència de la vida com una escola, d'un poblet o d'una gran ciutat, al mig del desert o a la riba d'un riu cabalós, a un barri pobre o a un barri adinerat. Per això, segurament totes i tots hem sentit en algun moment de la nostra vida la nostàlgia d'aquell temps en què anar a l'escola era la nostra tasca de cada dia i, gairebé sense adonar-nos-en, apreníem tot el que ens calia per anar per la vida i per aquest món cada cop més impersonal i més

dur, però que guarda espais on les persones creixem i ens fem grans en un entorn segur i feliç.

Fa ja més d'un any les escoles del nostre país varen tancar, en un principi per 15 dies, a causa de la greu pandèmia que ben just llavors començava. Finalment van ser mesos d'escoles i instituts tancats.

Aquest petit text vol ser un senzill homenatge a les escoles, a totes les nenes i els nens que hi assisteixen cada dia, als i a les mestres que diàriament hi treballen (per fer un món millor) i a les famílies dels infants que dipositen en l'escola una part del futur dels seus fills i filles, confiant en un demà més just, solidari i on tothom es pugui desenvolupar amb llibertat total.

Text: Sílvia Peribáñez

Foto: Anabel Cunill

(Foto: Els alumnes de l'escola Sant Roc, de Castellfollit, al Priorat de Santa Maria)

A l'interior... destaquem:

A l'interior destaquem el cor de la revista: la persistència del grup de persones que, malgrat la pandèmia, el confinament i l'angoixa que provoca la situació que vivim, continua treballant i fent reunions, ni que siguin telemàtiques, per fer possible que el LLOBREGÓS continuï arribant puntualment als lectors.

EDITA:

Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà (APACT)
c/ Baix, 8
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877
apact@apactora.org

Subscripcions i publicitat:
Ramon Torné, tel. 973 473 265

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Ramon Castellà, Maria Garganté,
Jordi Llauredó, Ari Martin, Francesc X. Miramunt,
Maria Morros, Sílvia Peribáñez, Ramon Torné, Josep
Verdés, Daniel Vidal, Rosa Vila, Vicenç Vilaseca.
Coordina: Fermí Manteca

COLLABORADORS HABITUALS

Roger Besora, Anna Cantacorps, Montse Miquel,
Antoni Montroig, Vanesa Pérez, Toni Pinós, Jordi Prat,
Sergi Torrecasana, Raquel Venque, Jordi Vilagut,
Josep A. Vilalta.

COLLABOREN EN AQUEST NÚMERO

Lluís Castany, Eugènia Coy, Gisela Rosell,
Pol Viladrich, Alba Vilella.

Subscripció anual: 16,00 Euros
A l'estranger: consultar preus
Número solt: 3,00 Euros

Dipòsit legal: L -798-2003
Disseny i maquetació: Fermí Manteca
Impressió: Impremta Barnola (Guissona)
Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper
ecològic, elaborat sense clor

(≡) **ACPC**
Associació
Catalana
de la Premsa
Comarcal

Membre de l'Associació
Catalana de la Premsa
Comarcal

LLOBREGÓS INFORMATIU no és fa responsable ni
subscriu necessàriament les opinions expressades
pels autors dels articles publicats.

Editorial

Hi ha coses a la vida que són inevitables, d'altres que es poden prevenir i altres encara les podem decidir, organitzar i controlar. En totes les circumstàncies, però, sí que podem gestionar la manera com ens afecten. Saber gestionar les emocions que ens causen determinats esdeveniments, sobretot si són inesperats i imprevisibles, és una cosa que anem aprenent al llarg de la vida.

Fa més d'un any que vivim la situació de pandèmia ocasionada per un virus que circula per tot el món. Confinaments domiciliaris, nocturns, municipals o comarcals ens obliguen a fer les coses d'una altra manera.

El confinament personal, saber estar amb un mateix i entomar les coses amb calma és més difícil, però també s'aprèn.

La nostra publicació, enmig d'aquest temporal, continua navegant, cospant les realitats que passen en la nostra Vall i oferint notícies, reportatges i articles interessants, gràcies a la generositat de totes les persones que hi col·laboren. I això és molt d'agrair.

Que disfruteu de la lectura en aquesta primavera recent estrenada, amb l'esperança posada en què algun dia podrem reemprendre les activitats que ara per ara no les podem fer.

www.llobregos.info

info@llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Visites

Suspeses,
de moment

Enriqueta S.C.P.

perruqueria **unisex**

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

"La casa del pa i la coca"

Ctra. de Ponts, s/n
08281
Castellfollit de Riubregós
Tel. 93 869 30 38

La teva publicitat

AQUÍ

973 473 265

Isaac Soteras

INSTAL·LACIONS, LAMPISTERIA
I MANTENIMENT

---

c/ Sense Cap, 9 - 25750 Torà
T. 625 53 17 43
E-mail: isaacsoteraslampista@hotmail.es
f Lampisteria Isaac Soteras

DUOCASTELLA

Castellatallat – 08263 St. Mateu de Bages (Barcelona)
Tel. 93.743.30.52
www.excavacionsduocastella.com
e-mail: info@excavacionsduocastella.com

EXCAVACIONS, EXPLANACIONS, OBRA CIVIL, RESTAURACIÓ, CAMINS, ESCULLERES
REORDENAMENT MEDIAMBIENTAL, FORESTAL, AGRICOLA I EMERGÈNCIES

Calonge de Segarra: ajut als esportistes

Ajuntament.- En el marc de la convocatòria d'ajuts "Esport per a tothom. Subvencions a esportistes per a la pràctica esportiva", l'Ajuntament de Calonge de Segarra ha atorgat ajuts individuals a esportistes del municipi a fi d'ajudar a cobrir les despeses que comporta la pràctica esportiva.

La convocatòria es va publicar el passat mes de

desembre i s'hi van presentar 8 esportistes. Els ajuts consistien en subvencions de 100 o 150 euros en funció de l'edat. Tots els sol·licitants han rebut l'ajut atès que complien els requisits i en total s'hi ha destinat 950 euros. Aquests ajuts han estat possibles per una subvenció rebuda de la Diputació de Barcelona per al foment de la pràctica esportiva.

Vicfred: batuda de caça de senglars

Josep Verdés.- El passat 7 de març es va fer la caçera del porc senglar, que cada any s'organitza per aquestes dates al voltant del poble de Vicfred. Hi van participar un any més la colla de Sanaüja i s'hi van afegir els quatre caçadors que hi ha al poble. Com que el grup era nombrós (una cinquantena de caçadors), es va aconseguir tancar bastant bé tot el perímetre i es van poder abatre disset exemplars aquesta vegada.

Aquestes batudes van bé per aclarir la població de senglars perquè aquesta espècie cinegètica cada dia és més nombrosa, a l'igual que la població de cabirols, que també va molt en augment, i això provoca molts accidents de trànsit per les nostres carreteres i camins de tota la Vall del Llobregós. També fan molt mal aquestes espècies a les collites i als cultius de la zona, i d'aquí que és bo, de tant en tant, controlar les poblacions amb aquestes batudes planificades.

Nova àrea de reciclatge a Torà

Ajuntament de Torà. - A principis de l'any 2017, els responsables de l'Àrea de Residus del Consell Comarcal de la Segarra i de l'Ajuntament de Torà van arribar a la conclusió que s'havia de canviar la ubicació de l'àrea de reciclatge i per tant fer-la nova, per intentar evitar el mal ús que se n'estava fent. Per això, l'any 2018, el Consell Comarcal va incloure la instal·lació d'una nova àrea de reciclatge a Torà en la licitació del nou contracte de gestió de residus municipals a la comarca.

Una vegada adjudicat aquest contracte i fets els

tràmits administratius corresponents, l'empresa adjudicatària n'ha procedit a la instal·lació en la nova ubicació, al carrer de la Sèquia del polígon industrial PP2, en un terreny de propietat municipal destinat a equipaments públics, d'acord amb el planejament urbanístic vigent. No obstant, encara hi manca dotar-la d'enllumenat i càmeres de vídeo vigilància.

Per altra banda, l'Ajuntament de Torà, com a llogater del terreny on estava l'antiga àrea de reciclatge, n'ha procedit a la neteja i retorn a l'estat inicial com a camp de conreu.

El director dels Serveis Territorials a Calonge

Ajuntament. - El dia 11 de març, el director dels Serveis Territorials a la Catalunya Central del Departament de Presidència, Antoni Masegú, va visitar el municipi de Calonge de Segarra.

Tant l'alcalde com el regidor Marcel·lí Castells, li van explicar el projecte de millores del nucli de Dusfort i van tractat sobre les obres de reforma i ampliació de l'edifici de l'Ajuntament, les quals es troben en un estat avançat. Ambdues actuacions han rebut un important finançament

del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya, a través del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOSC). Les actuacions de millora del nucli de Dusfort compten amb una subvenció de 250.000 euros, mentre que se n'han concedit 120.000 per a la reforma i ampliació de l'edifici de l'Ajuntament.

L'alcalde i el regidor han expressat les inquietuds municipals a Antoni Masegú, que ha mostrat interès en col·laborar amb l'Ajuntament.

Castellfollit: Recerca de famílies per evitar la despoblació

Ajuntament. - L'Ajuntament de Castellfollit de Riubregós va fer una crida per atraure famílies a viure al municipi i poder així evitar la despoblació i augmentar el nombre d'alumnes a l'escola. S'oferia un pis totalment reformat, propietat de l'Ajuntament i a un preu simbòlic, a famílies amb nens en edat escolar que volguessin viure al poble i portar el seus fills a l'escola Sant Roc.

La iniciativa es va dur a terme a través del compte de Twitter @reproble, gestionat pel Ton Lloret, que s'encarrega de fer difusió de pobles que busquen habitants i habitants que busquen poble.

Des que es va fer ressò de la iniciativa, l'Ajuntament va rebre més de 50 sol·licituds de famílies interessades en la proposta. A més, també van entrevistar l'alcalde en programes de ràdio com "Kids XS", de Catalunya Ràdio, i a programes de televisió com "Info Anoia", del Canal Taronja, i el programa "Tot es Mou", de TV3.

La iniciativa va tenir molt bona acollida i després d'un breu procés de selecció finalment al mes de gener va venir una família a viure al poble, amb la seva filla, i amb ella ha augmentat fins a 12 els alumnes de l'escola Sant Roc.

Vacunes de la covid a la residència de Torà

Ramon Torné. - Amb l'arribada de les vacunes sembla que es veu un futur més tranquil i un final de la maleïda pandèmia. És important que les persones més sensibles estiguin immunitzades com més aviat millor.

En aquest sentit hem preguntat a l'Alcalde de Torà, Magí Coscollola, per la residència de Torà, i ens ha dit que amb l'administració de la segona dosi el 29 de gener van

quedar vacunats tots els residents i treballadors en actiu de la Residència Mare de Déu de l'Aguda de Torà.

També ens ha informat que al municipi de Torà durant aquest primer any de pandèmia ha hagut un total acumulat de 52 persones positives per Covid-19, i els mesos que es van detectar més persones positives van ser l'octubre de 2020 i el gener de 2021.

Rehabilitació de la muralla de Torà

Ramon Torné.- A primers de febrer l'Ajuntament de Torà va iniciar les obres de restauració i consolidació del tram de la muralla que s'havia esllavissat, després que la parròquia Sant Gil de Torà hagués fet cessió gratuïta de l'espai que ocupava el cementiri medieval, situat darrera l'església i limitava amb la muralla.

El projecte inclou la connexió d'aquest espai amb la plaça Jaume Coberó i convertir-lo també en plaça

pública. Segons informa l'Ajuntament, el cost total d'aquestes obres serà de 136.118,41 euros i pel seu finançament es compta amb subvencions de la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Lleida i fons propis de l'Ajuntament.

Les obres han estat adjudicades a l'empresa Rècop Restauracions Arquitectòniques SL i segons fons de l'empresa tindran una durada de tres mesos.

Sanaüja, Carnestoltes a l'escola

Maria Garganté.- Malgrat les restriccions de la pandèmia que marquen els esdeveniments d'aquest any, els nens i nenes de l'Escola de Sanaüja no van voler deixar de celebrar el Carnestoltes, si bé aquest any no van poder comptar amb la presència dels Grallers Ca-

nyacrec, que solien amenitzar la cercavila pels carrers del poble. Així i tot, la possibilitat de disfressar-se i la diversió que sempre comporta el joc de "transfigurar-se" en un altre personatge, va fer que la il·lusió de la mainada romangués intacta com cada any.

Instal·lació de la Creu de Cervera a Castellfollit

Ajuntament.- Ja han finalitzat les obres d'urbanització de la zona nord del municipi, la porta d'accés a Castellfollit de Riubregós, i queda pendent poder realitzar un acte d'inauguració i posar-li el nom oficial a la plaça. En el lloc on abans hi havia la bàscula municipal ara s'ha ubicat una pèrgola i bancs per seure, s'ha harmonitzat l'espai i s'han pintat les places d'aparcament. A més, amb l'objectiu de donar-li una nova i bona ubicació, s'hi ha instal·lat la Creu de Cervera.

De la creu original només es conserva el nus, la creu s'ha fet nova en base a una reconstrucció en dibuix que es va fer prenent com a patró dos fragments que quedaven de l'original. Es tracta d'una creu d'estil gòtic florejat, de tipologia llatina, amb els braços amb expansions tetralobulades i amb acabat triangular i amb elements decoratius vegetals, al nus de la creu s'hi troben uns cards, emblema de la casa dels Cardona, que havien estat senyors de la vila.

La creu estava situada originàriament a uns 600 m del cap de Raval, a la bifurcació del camí de Cervera cap a la font del Coure. El camí de Cervera o camí de la Sal, era una ruta que venia des de les mines de la zona de Cardona fins a Cervera i es feia servir per transportar aquesta mercaderia als llocs de venda i tracte.

Nou servei a Torà

FIBRA + TELÈFON FIX

des de

20

€/mes
Amb IVA inclòs!

900 899 030 / info@bonarea-telecom.com / bonarea-telecom.com

bonArea
TELECOM

fibra

AUTOESCOLA

ROS

Tels. 625 675 150
 973 551 011

---

c/ Fluvià, 34
 25210 - Guissona
 autoescolarosguissona@hotmail.com

FUNERÀRIA DE TORÀ I COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24H
973 39 08 62

Representant **JAUME TARRUJELLA**, Plaça La Font, 10 Tel. 973 47 34 23
TORÀ

Servei de sales de vetlla, trasllats, incineracions, serveis per a totes les companyies d'assegurances i particulars, etc...

Josep Viladrich I

Pintura i decoració

c/ Occident, 12
TORÀ

973 473 455   676 088 392

RESOL **SOLSONA**

C/ Sant Nicolau, 4
 Tel. 973.48 04 02
 revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
 Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I PVC.

Badia

Av. Solsona, 17
 Tel i Fax 973 473 181
 25750 - TORÀ

jbadiamas@arrakis.es

TALLER MECÀNIC R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19
 ☎ (973) 47 33 27
 25750 TORÀ (Lleida)

PERRUQUERIA

M^a RME

DONA-HOME
 Plaça del Vall n° 8, TORÀ
 Tel. 973 473 106

Pintura decorativa interior i exterior

Restauració de mobles, portes, persianes, làmpades...

Col·locació de parquet, friso, paper, panells de fusta i panells d'imitació pedra

Josep Me Tasies
 pintura i decoració

973 473 303 - 620 802 193
 C/ Sant Jaume, 2
 25750. Torà (Lleida)

joanjo84@gmail.com

Castellfollit: concurs de fotografia “Nadal Confinat”

Ajuntament.- L'Ajuntament de Castellfollit de Riubregós va convocar un concurs de fotografia, sota el títol “Nadal Confinat”, amb l'objectiu d'amenitzar les festes nadalenques, que enguany van ser molt diferents a les que estem acostumats a viure. Les fotografies havien d'estar fetes entre l'1 de desembre de 2020 i el 8 de gener de 2021, havien de ser de temàtica de Nadal o bé sobre les tradicions lligades a aquesta festivitat.

Es van presentar un total de 10 fotografies, totes molt originals. La fotografia guanyadora es va triar per votació popular, a través d'un formulari on hi havia totes les fotografies; els votants van poder triar les dues fotografies que més els hi agradaven. La fotografia que acompanya aquest escrit va resultar la guanyadora amb 26 vots, porta el títol “Detall d'il·luminació” i l'autor és en Robert Guirado. El premi és un val de compra per import de 100 euros a Cal Magi de Torà.

La consellera Meritxell Budó visita Calonge

Ajuntament.- El passat 17 de març, la consellera de la Presidència de la Generalitat de Catalunya i portaveu del Govern, Meritxell Budó, va visitar el municipi de Calonge de Segarra. La consellera es va reunir amb l'alcalde, Xavier Nadal, i els membres de l'equip de govern. Budó va signar el llibre d'honor de l'Ajuntament i va visitar les obres de reforma i ampliació del consistori calongí, finançades parcialment per una subvenció de la Generalitat de 120.000 euros.

L'alcalde va explicar a la consellera el projecte de millora del nucli de Dusfort, amb un cost de 265.000

euros i subvencionat per la Generalitat amb 250.000 euros, així com altres propostes de futur del municipi.

L'equip de govern va agrair a la consellera les convocatòries de subvencions del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOSC), a través de les quals es financen aquests dos projectes, ja que sense aquests ajuts no hagués estat possible tirar-los endavant. Uns projectes cabdals per al municipi per millorar els serveis i la qualitat de vida dels calongins i calongines, i per garantir l'equilibri territorial.

Sanaüja, Plataforma en defensa de les zones rurals

Maria Garganté. - Una quinzena de regidors i alcaldes de les comarques de la Segarra, Noguera, Solsonès i Alt Urgell van reunir-se el passat 11 de març a Sanaüja en la primera reunió de la nova Plataforma en defensa de les zones rurals. La nova plataforma, segons declaracions de l'alcaldessa Gemma Martínez al diari Segre,

pretén treballar per l'equilibri convivencial del turisme, l'agricultura i la fauna, així com treballar pel repoblament de les zones rurals. Un primer document que es presentarà a la Generalitat i als consells comarcals versarà sobre la necessitat de regulació d'espècies de fauna salvatge com els cèrvols i els cabirols.

Es condicionarà la carretera de Pinós a Vallmanya

Ari Martín. - El dia 12 de març la Direcció General d'Infraestructures de Mobilitat de la Generalitat de Catalunya va presentar a Pinós, en un acte obert a tothom, els detalls del projecte aprovat el 5 de març per millorar i condicionar el tram de carretera de la B300 que va des de la cruïlla cap al Santuari de Pinós fins el pont de les Dues Aigües.

Isidre Gavin, secretari d'Infraestructures i Mobilitat de la Generalitat; Pedro Malavia, sotsdirector general de Programació i Execució, i Miriam Sort, directora dels Serveis Territorials a la Catalunya Central, van exposar

que l'actuació, amb un pressupost de 3,7 milions d'euros, té un calendari d'execució de 8 mesos. El tram de 8,2 km aproximadament s'ampliarà amb 2 carrils de 3 metres cada un, i uns vorals de 0,50 metres. També se substituirà el ferm antic, i es col·locarà la senyalització vertical i les barreres de seguretat necessàries.

Un cop realitzada la millora, i gràcies a un conveni amb l'Ajuntament de Pinós, es farà efectiu el traspàs de titularitat i s'inclourà aquest tram a la xarxa comarcal de carreteres de la Generalitat de Catalunya.

Obres a la torre de Vallferosa

Ajuntament. - L'Ajuntament de Torà ha donat per acabades les obres previstes en el projecte de "Rehabilitació interior de la Torre de Vallferosa i adequació del seu entorn 4.19".

Aquestes obres van ser adjudicades a l'empresa Rècop Restauracions Arquitectòniques SL. per un import total de 141.772,00 euros, dels quals 95.797,48 han estat aportats pel Ministeri de Foment amb càrrec al programa 1,5% cultural, 44.773,00 pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i 1.201,52 per l'Ajuntament de Torà. A més, l'Ajuntament s'ha fet càrrec dels honoraris de redacció del projecte que han suposat un cost de 14.827,34 euros i també dels honoraris de direcció i coordinació de les obres per un import de 14.520,00 euros.

La rehabilitació de l'interior de la torre ha consistit principalment en la reconstrucció de l'arc de pedra que sustentava el sostre de la segona planta, la restauració i consolidació del sostre i tram d'escala originals de la quarta planta, la continuació del sistema d'escaleres interiors de fusta fins arribar a la cambra de combat, l'excavació arqueològica del terra de la primera planta i la seva pavimentació amb morter de calç, la col·locació de xarxes per evitar l'entrada d'ocells, la renovació de les línies de vida i la millora de l'enllumenat interior. A més, s'ha aprofitat l'ocasió per realitzar més analítiques dels morters i més proves carboni-14.

A l'exterior s'han fet obres de consolidació dels murs de pedra existents, s'ha millorat l'accessibilitat, s'han implantat bancs de pedra de Llanera i baranes de protecció de ferro i corda i s'han col·locat papereres i faristols informatius.

40ª CAMINADA POPULAR DE TORÀ

 24 d'abril tret de sortida
ruta marcada durant un mes

- No hi haurà sortida oficial
- Sense avituallaments
- Camí senyalitzat i plànol de la ruta
- El compliment de la normativa en matèria Covid serà responsabilitat de cadascú
- Amb la inscripció-aportació voluntària es donarà un obsequi

EN RECORD DE JOAN MARGARIT, POETA DE SANAÜJA. POETA DEL POBLE

XAVIER SANTESMASSES

Era segurament el poeta català viu més popular i conegut. Havia nascut a Sanaüja el dia 11 de maig de l'any 1938 i, malgrat el seu prematur allunyament del poble, mai va deixar de passejar-ne la filiació arreu. La vida el va dur a ser en primera instància un poeta bilingüe, no tan sols per generació sinó potser perquè part de la seva joventut la va viure a les Canàries. Sembla ser, però, que fou el també poeta –i “poeta del poble” per antonomàsia– Miquel Martí i Pol, amb qui l'unia una gran amistat, el que va animar-lo definitivament a escriure en català. La seva trajectòria com a poeta va ser paral·lela a una no menys brillant activitat com a arquitecte,

arribant a esser catedràtic de Càlcul d'estructures a la Universitat Politècnica de Catalunya i a ser partícip de projectes tan importants com el de l'Anella Olímpica per als Jocs de Barcelona 92.

La seva poesia va estar sempre marcada per un pols vital sovint no exempt de les proves més dures, com és la pèrdua de dues filles. Especialment de la diversitat, malaltia i mort de la seva filla Joana en va fer un poemari homònim que és encara avui un dels més celebrats i que, com els altres, va contribuir a bastir una obra literària que li va valdre alguns dels guardons més prestigiosos de la literatura catalana i hispànica –des del primer Premi Vicent Andrés Estellés de poesia l'any

Primers Jocs Florals Rurals

L'Associació de Micropobles, juntament amb l'Associació de Productors de Qualita, impulsors dels primers Jocs Florals Rurals, van homenatjar Joan Margarit signant el conveni per a l'inici d'aquest certamen poètic a Sanaüja, com a poble pertanyent a l'Associació de Micropobles però que vol reivindicar-se, al mateix temps, com un poble viu. L'acte que marcava, doncs, simbòlicament l'inici d'aquest esdeveniment literari, que compartirà entre el jurat amb personalitats com Quim Torra o Albano Dante-Fachín, va tenir lloc a Sanaüja el passat 13 de febrer, amb un recorregut literari on es va llegir poesia de Joan Margarit i on els assistents van poder gaudir també d'una explicació, per part de Lluís Castany, dels principals indrets patrimonials de la vila.

A Sanaüja havia rebut el reconeixement de Fill Predilecte i un grup de sanaügens volia impulsar la seva candidatura a la Creu de Sant Jordi

1981, fins al Premi Cervantes de 2019, passant pel Premi Nacional de Literatura (2008), el Premi Jaume Fuster (2015) o el Premi Iberoamericà de Poesia Pablo Neruda (2017). A la seva vila nadiua havia rebut el reconeixement de Fill Predilecte, i així mateix, des de fa un temps un grup de sanaügens volia impulsar la seva candidatura a la Creu de Sant Jordi.

Personalment i com a lectora, crec que la seva obra tenia la virtut de connectar sentimentalment amb un lector que no necessàriament havia d'estar avesat a llegir poesia, i la seva feia de coixí emocional quan les ocasions ho requerien. Potser era pel seu propi bagatge vital, que penso que era un home que entenia el dolor del món i que a la vida hem de conviure amb afecte amb les nostres febleses. I que sovint viure és abraçar la contradicció. Això últim ho dic per la polseguera que aixecaren els seus darrers premis "espanyols" i el suposat acatament a la monarquia, però a mi em sembla que era algú que estimava la llibertat,

fins i tot la d'estar per damunt del soroll i la polarització. Aquí hi hem vingut a prendre decisions i segur que ho sabia i n'assumia el preu. També m'agrada pensar-lo com un home de la Segarra, perquè va deixar Sanaüja de molt petit, però de gran es va fer casa a Forès, a l'altre extrem de la Segarra històrica i natural on també hi tenia arrels familiars. I ell en sabia molt, de la importància de les arrels... D'ell en recordo un recital memorable al poble, a mig estiu, acompanyat pel cantautor Xavier Ribalta, que en musicà els poemes. Encara m'emociona l'evidència de la impossibilitat de l'amor a "La noia del semàfor" i que "la llibertat és la raó de viure" vaig convertir-ho en divisa. I "trist el qui mai no ha perdut per amor una casa. Trist el qui mor envoltat de respecte i de prestigi...". Va morir el proppassat 16 de febrer de 2021. Descansi en pau i des de Sanaüja, eternament agraïts per ser el millor ambaixador de la nostra vila.

Maria Garganté i Llanes

EL MARGARIT MÉS SANAÜGENC: LES SEVES ARRELS FAMILIARS

Joan Margarit i Consarnau va néixer a Sanaüja el 1938 a cal Nosa, i en algun dels seus poemes ens parla de l'àvia paterna Dolors Serradell. Qui eren els Serradell de Sanaüja ?

L'any 1534 ja trobem un Joan Serradell, eclesiàstic, el mateix que consta al fogatge de 1554, però no s'esmenta cap altre Serradell, tot i que podríem pensar que fos l'arrendador del mas d'en Galceran de Pinós.

És a partir de principis de 1600 que comencem a trobar més dades, el 1631 es parla d'un Gabriel Serradell com un dels representants de la Universitat de Sanaüja i d'un censal entre la mateixa Universitat i Pau Serradell, rector de Lloberola.

A partir de 1600 els Serradells formen dues branques: per un costat els Serradell boticaris (farmacèutics) de la Plaça Major, Josep el 1671, Geroni Serradell Boquet el 1700, Josep Serradell Viladoms el 1746 i el darrer Josep Serradell i Guarda el 1790, enterrat el 1843 a un lateral de la capella de Santa Magdalena. Sabem que van emparentar amb importants

famílies com els Vilella o els Fustegueres de Torà, i finalment, sense descendència masculina i les filles de Josep casades a ca l'Artés i cal Combelles, desapareix el cognom d'aquesta branca.

L'altra branca Serradell viu a Puigsarner o Puigsalner, petit llogaret prop de Sanaüja, dedicats a la pagesia i que suposem són els avantpassats de Joan Margarit: Jaume Serradell Alió marida el 1700 amb Josefa Guardiola i el seu fill Macari, mort als noranta anys el 1837, donarà nom a la casa pairal, ja que a partir d'ell serà coneguda com cal Macari. Casat amb Rosa Ars, enviuda i es torna a casar amb Maria Sala de Ponts. Dels seus fills, alguns d'ells s'estableixen a Sanaüja, però Magí, l'hereu, continua a la casa de Puigsarné tot i que té casa a Sanaüja al carrer del Forn, coneguda com cal Navarro. Els fills d'en Magí els veiem casats amb les famílies Farga, Puig o Parcerisa.

El maig de 1876 Ramon Serradell Parcerisa es casa amb Antonia Codina i el rector, que tenia per costum posar el renom de la casa als registres sacramentals, escriu

«Alsinosa». Uns mesos més tard, concretament el 12 de desembre es casa Senen Serradell Torra, fill de Magí, amb Maria Torres i Rovira, i al costat escriu «cal Nosa». Entenem que Nosa és el diminutiu de Alsinosa, una masia situada al nord de Sanaüja i de la que procediria alguna de les dones dels Serradell i els dos renoms diferenciarien branques diferents dels Serradell.

Del casament de Senén i Maria va néixer Dolors Serradell, l'àvia d'en Joan Margarit, qui, com moltes altres noies de Sanaüja, va a fer de minyona a Barcelona. A Barcelona coneix en Josep Margarit, encarregat d'una fàbrica de xocolates. Es casen i a partir de llavors la nomenen Doña Lola.

Sovint pugen a la casa paterna i la quitxalla de la vila els espera amb il·lusió, els reparteixen xocolata de la fàbrica on el marit treballa.

Tenen dos fills, en Joan el 1906 i en Lluís. En Joan Margarit i Serradell estudia arquitectura a l'Escola Superior d'Enginyeria i el 1929 acaba els estudis. El mateix any dissenya el nou campanar i rellotge de la Plaça Major de

h
i
g
u
a
n
y
a
r
à
s

Subscriu-te

VENDA
INSTAL·LACIÓ
REPARACIÓ
MANTENIMENT

TELECOMUNICACIONS
IMATGE I SO
INFORMÀTICA
TELEFONIA
COMPONENTS
ACCESSORIS

ELECTRONICA MCA

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

C/ del Vall, 6 Tel./Fax 973 473 350 25750 TORÀ
e-mail: mca@viladetora.net

Foto antiga de Puigsarner, on hi ha Cal Macari, que era de la seva família

SER VELL

Entre les ombres d'aquells galls i gossos dels patis i corrals de Sanaüja, hi ha un clot de temps perdut i pluja bruta que veu anar els infants contra la mort. Ser vell és una mena de postguerra. Asseguts a la taula de la cuina en vespres de braser triant lleties veig els qui m'estimaven. Tan pobres que al final d'aquella guerra es van haver de vendre el miserable tros de vinya i el gèlid casalot. Ser vell és que la guerra s'ha acabat. Saber on són els refugis, ara inútils.

Joan Margarit (Casa de Misericòrdia)

Sanaüja. El juliol de 1936 es casa amb Trinitat Consarnau Sabaté, al mateix temps que esclata la guerra. La família decideix anar a Sanaüja, mentre el marit es posa al servei de l'exèrcit republicà com a oficial. El 1938 neix Joan Margarit i Consarnau. Finalitzada la guerra,

els esposos tornen a Barcelona i els avis es queden a Sanaüja. Finalment decideixen tornar a Barcelona a mitjans dels 1940 i es venen casa, hort i terra.

Pel que fa a les altres famílies Serradell que hi havia a la vila i també els de Puigsarner van

emigrant a altres llocs, de manera que actualment, després de quatre-cents anys, no queda cap Serradell a Sanaüja. Tot i així, gràcies a Joan Margarit, el cognom continuarà en la memòria.

Lluís Castany

Dels Pirineus a la plana de Lleida

La Força dels Municipis

Diversitat

Un territori amb moltes realitats

La diversitat de la nostra gent és un dels millors valors dels municipis per construir amb força la cohesió social del futur.

Diputació de Lleida
La força dels municipis

LA MORT DEL POETA A

- # jardineria
- # manteniments
- # gespa natural i artificial
- # podes
- # instal·lació de reg
- # plantes i accessoris a l'engròs
- # tancaments metàl·lics i de fusta
- # tractaments fitosanitaris
- # treballs amb fusta
- # venda de sal

Igualada - Catalunya central

www.calhuguet.cat

roger@calhuguet.cat

655 633 520

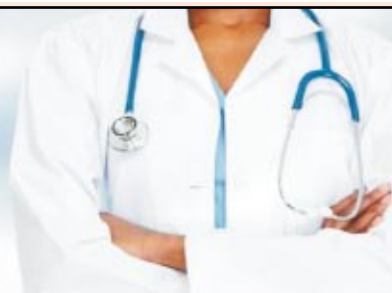
93 625 51 43

LA PREMSA D'ARREU

Serveis Mèdics Calaf

- Medicina general
- Fisioteràpia / Rehabilitació / INDIVA Activ
- Pilates adaptat a la teva condició física
- Podologia
- Psicoteràpia
- Anàlisis clínics
- Carnets de conduir i altres permisos
- Revisions esportives
- Certificats mèdics

El teu centre
de referència

Raval Sant Jaume, 29 baixos - 08280 Calaf
 Tel. 93 869 80 47 - informacio@serveismedicscalaf.com
www.serveismedicscalaf.com
 Horari: de dilluns a divendres, de 9 a 13 i de 16 a 19 hores

EL BRUT I LA BRUTA DINS LA PANDÈMIA

Una inusual dansa del Gegant Constantí amb la plaça del Pati ben buida

Amb la situació d'incertesa en què estem vivint, fa uns mesos començàvem a preparar una 32a edició incerta de la Festa del Brut i la Bruta; no sabíem què passaria ni què podríem acabar fent arribat el dia. Vam estar preparant diverses opcions. Una d'elles incloïa diferents actes presencials respectant totes les mesures sanitàries establertes, si bé, 15

rar. Cal dir que hi va haver toranesos i toraneses que no van poder tornar al poble pel confinament municipal que hi havia en aquelles dates i van fer-nos arribar la foto del seu balcó del seu lloc de residència habitual. Aquest any el concurs de balcons ha multiplicat el nombre d'inscripcions respecte a edicions anteriors!

Aquest any el concurs de balcons ha multiplicat el nombre d'inscripcions respecte a edicions anteriors!

dies abans de la festa vam haver de descartar-la a causa de l'increment de restriccions Covid per part del Procicat.

Finalment, ens vam decantar per l'opció 100% virtual. Aquesta va consistir en diversos concursos i activitats per les xarxes socials, culminant el dissabte dia 6 de febrer amb dos actes principals: el concurs dels balcons i el pregó.

Aquest dia, Torà es despertava engalanant balcons a l'espera que el jurat els passés a valo-

Un canvi a destacar del concurs d'enguany és el premi al millor balcó: de l'estatueta del Brut a l'estatueta de la Bruta. No va ser gens fàcil decidir qui era mereixedor del premi ja que hi havia gran rivalitat. Si bé, al final el guanyador va ser l'Arnau Pinós.

A la tarda, sense poder-hi faltar, es va continuar els actes amb el pregó, substituint la plaça del Pati pel sofà de casa i *Youtube*. Una roda de premsa ficava al dia el poble de Torà tot fent repàs d'aquest any tan especial que hem tingut, però tot i així vam poder enriure'ns dels bons moments que ha tingut la pandèmia.

Tot seguit, es va retransmetre també els balls d'uns dels protagonistes de la nostra festa: la dansa del Bonic i la Bonica, el ballet dels gegants i el ballet del Constantí.

Esperem que gaudíssiu de la Festa del Brut i la Bruta d'aquest any, tot i en petit format, però sobretot que l'any vinent puguem fer-la ben grossa! Moltíssimes gràcies a tots els qui heu participat en les diferents activitats i a aquells qui heu ajudat a vestir el poble de Brut i la Bruta amb el nou domàs de la Festa. Visca la Festa del Brut i la Bruta!

La junta

Fem les vostres participacions personalitzades i de franc per a la Loteria de Nadal i Reis
 Tenim números abonats de tots els acabaments
 Us enviem la loteria de qualsevol punt d'Espanya

LOTERIA "EL MERCAT" DE CALAF
 C/ Sant Jaume, 31
 08280 CALAF
 Tel. 93 869 91 54
 loteriaelmercat@hotmail.com

el
QUIOSC
 del passeig

Passeig Santa Calamanda, 12
 Tel. i Fax 93 868 02 76
 08280 CALAF
 quioscpasseig@gmail.com

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon l' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)

Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18

e-mail: germanscases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

Orgull de ser ...

(≡) **Prensa Comarcal**

Llobregós
informatiu

Només nosaltres
expliquem la

TEVA HISTÒRIA

WWW.
vall del llobregós cat

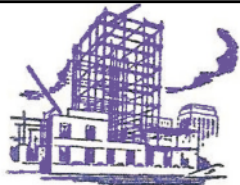
Q
Què hi
trobaràs?

Presentació
Situació
Municipis
Racons d'interès
Les masies
Rutes

La natura
La prehistòria
La frontera
L'art medieval
El barroc
L'arquitectura
popular

Paisatges
Festes i tradicions
Serveis

Llobregós
informatiu

**Construccions
Sant Gil, S.C.C.L.**

c/ Montsec, 21 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 547

consangil@telefonica.net

***"El bon ésser
humà és amic
de tot allò
que viu".***

Mahatma Gandhi

**assessoria
COFISCO**

Plaça de la Creu, 3
25750 - Torà
Tel. 973 473 317
Fax 973 473 644
info@cofisco.es

RAMONA FARGUELL

una vida al servei dels més petits

El passat 21 de desembre la cuinera del CEIP Sant Gil de Torà, la Ramona Farguell Garriga, es va jubilar. Ha dedicat 14 anys als més menuts de Torà al capdavant dels fogons de la cuina de l'escola.

Podríem fer una llista llarguíssima de les seves virtuts i habilitats. Creiem que no ens equivoquem si afirmem que treballava com si fos a casa seva cuinant per a la seva família. No va escatimar mai ni esforços ni dedicació per poder fer quelcom que li agrada, cuinar i cuidar, aquests 2 verbs que sovint van de la mà. La Ramona, a banda de cuinar, sempre ha estat molt atenta amb els demés, sobretot d'aquells que ens necessiten més com ho són els infants i la gent gran. A banda de ser cuinera de l'escola també ho va ser de la Residència Mare de Déu de l'Aguda durant una època.

El món de la cuina està de moda, de fet hi ha força quitxalla que diuen que volen ser cuiners de grans. Tots coneixem grans xefs de Catalunya que s'han fet un lloc en el més amunt del món culinari, han deixat empremta en la manera de cuinar i en la nostra butxaca, faltaria més! Són uns cracks.

Ara bé, la cuina de veritat és aquesta: de dilluns a diumenge, de dinar i sopar cada dia i els 365 dies de l'any. Cal planificar-la, comprar-la i fer-la, i vigileu que ha de ser: equilibrada, saludable i divertida. Aquesta cuina sí que és difícil i a vegades no es valora, per tant siguem conscients de les cuineres, cuiners també i cada dia més, que tenim, gràcies pel que feu per nosaltres.

La Ramona pertany a una generació de dones superheroïnes. Han estat l'eix vertebrador d'una família alhora que complien amb la seva jornada laboral. Han cuidat a tothom: als seus avis, als seus pares, a la seva parella, als seus fills i als seus nets. Per aquesta generació treballar és una forma d'entendre la vida, treballen des que es lleven fins que se'n van a dormir. Quan tenen una estona lliure ja rumien què poden fer per anar

avançant per l'endemà, o potser es posen a la cuina i preparen algun "tupper" per a la família.

Ahir vam parlar amb una de les companyes de la Ramona. Li vam preguntar que destacaria per sobre de tot d'ella i la seva resposta va ser: "No va tenir mai un no per ningú, trobo a faltar la rialla que sempre tenia i el seu bon humor, en 14 anys no es va enfadar mai amb cap de nosaltres". Queda tot dit.

Aquest escrit vol ser un homenatge a la Ramona i a la gran tasca que ha realitzat al capdavant de la cuina del CEIP Sant Gil de Torà. Moltes gràcies, Ramona, per la professionalitat, dedicació i saber estar que has demostrat sempre.

SÍNDIC DE GREUGES

Informe anual 2020

Dades de l'actuació del Síndic de Greuges

Segarra

El Síndic de Greuges ens ha fet arribar l'informe de les actuacions a la comarca de la Segarra durant 2020. En fem un resum amb els pobles de la Vall del Llobregós

■ Nombre de queixes i consultes iniciades a la comarca durant l'any 2020

	Segarra	Total
Queixes	31	11,317
Actuacions d'ofici	0	303
Consultes	18	10,165
Total	49	21,785

■ Actuacions iniciades per municipi

	Queixes	Consultes	Total
Biosca	-	-	0
Ivorra	-	-	0
Massoteres	-	-	0
Sanaüja	-	-	0
Sant Guim de la Plana	-	-	0
Torà	1	1	2

PODOLOGIA

- Esportiva
- Geriàtrica
- Infantil
- Estudis de la marxa
- Durícies / Ulls de poll
- Ungles clavades
- Fongs, berrugues, úlceres
- Silicones

FISIOTERÀPIA

- Tractament de lesions esportives
- Tractaments d'esquena
- Rehabilitacions
- Drenatge limfàtic
- Estiraments i reforç muscular
- Embonats Neuromusculars
- Altres teràpies

PODOLOGIA
TORÀ

Plaça del Vall n°19 1r 1a
TORÀ

630-111-145

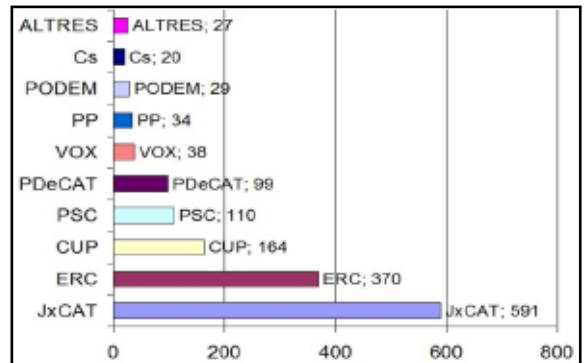
podologiatora@gmail.com

ELECCIONS AL PARLAMENT

El passat 14 de febrer van tenir lloc les eleccions al Parlament de Catalunya en un context totalment d'anormalitat per un doble motiu: la inhabilitació esperpèntica del President de Catalunya a causa d'una pancarta demanant llibertat i per la situació de pandèmia que vivim. Després d'un tira i arrossa amb el poder judicial sobre la data, finalment es va poder votar. La participació va estar més minsa que en les darreres eleccions de 2017, que també van ser molt especials perquè les va convocar inusualment el president Rajoy i la resposta va ser una participació molt alta. Ara, en aquesta ocasió la pandèmia va fer que molts votessin per correu i d'altres es quedessin a casa.

Els resultats electorals als pobles de la Vall del Llobregós van ser molts semblants a com van ser ara fa quatre anys. El partit JxCAT va tornar a guanyar a tot arreu, excepte a Vicfred (Sant Guim de la Plana), on va tornar a guanyar ERC. La tercera

força ha estat també la CUP com a les eleccions anteriors. Les grans novetats han estat l'enfonsament del partit Ciutadans i la irrupció de Vox, un partit de extrema dreta amb poca incidència però significativa en algun poble de la Vall i nul·la a la Molsosa, l'únic municipi en què aquest partit no ha tret cap vot. Als requadres adjunts podeu veure els resultats.

Josep Verdés

ELECCIONS AL PARLAMENT DE CATALUNYA - 2021 - VALL DEL LLOBREGÓS

	JxCAT	ERC	CUP	PSC	PDeCAT	VOX	PP	PODEM	Cs	ALTRES
BIOSCA	45	12	4	9	5	2	3	3	4	4
CALONGE	45	31	9	9	17	1	0	1	2	2
CASTELLFOLLIT	47	14	11	10	8	2	4	3	1	2
IVORRA	51	14	2	0	8	1	0	3	1	1
MASSOTERES	30	25	4	10	0	3	0	2	2	3
MOLSOSA	36	9	7	5	1	0	5	0	0	0
PINÓS	41	13	27	7	25	7	10	6	0	7
SANAÜJA	82	41	21	10	7	11	9	0	2	1
TORA	183	171	63	42	27	10	3	11	6	4
VICFRED	31	40	16	8	1	1	0	0	2	3
	591	370	164	110	99	38	34	29	20	27
	39,88%	24,97%	11,07%	7,42%	6,68%	2,56%	2,29%	1,96%	1,35%	1,82%

estudi
BLAT
ARQUITECTES

DESPATX D'ARQUITECTURA

Projectes d'obra nova i reforma

Inspecció tècnica d'edificis (ITE)

Cèdules d'habitabilitat

Certificats d'eficiència energètica

CONSULTA'NS SENSE COMPROMÍS

680 44 31 03 **ROGER BESORA** **MARTA MIRAVET** 617 11 52 65
hola@estudiblat.cat | Comabruna 8, Baixos. 25300 TÀRREGA

DIA DE LA DONA, UN 8M DIFERENT

Enguany el Dia Internacional de les Dones, arreu del nostre país, ha estat diferent a d'altres anys. Si mirem enrere veiem manifestacions multitudinàries i molts actes. A conseqüència de la pandèmia ens hem vist en la necessitat de reinventar-nos. Però no per això hem deixat de reivindicar el nostre dret a la igualtat, i també donar "veu", ja que durant molts anys la veu de les dones ha estat silenciada.

A Torà, l'Associació de Dones Toraneses i l'Associació de Sta. Àgueda hem volgut que aquest any no passés en va. Per reivindicar-lo, sense poder fer cap acte presencial, vam intentar que el 8M estigués present amb diferents esdeveniments.

La campanya "Corresponsabilitat: Alcem la veu. Mai més silenciades" ha pretès evidenciar la necessària corresponsabilitat social per assolir la igualtat efectiva. Per això es va distribuir el material de la campanya als veïns de Torà, incloses les masies, consistent en una bossa de roba amb els seus logos,

També es va organitzar un concurs fotogràfic en el que estigués present la dona en els diferents àmbits de la vida. Les fotografies premiades van estar triades pels professionals Jordi Mor i Laura Pardo, amb una participació d'unes 40 fotografies. L'elecció no en va ser fàcil, totes molts significatives amb les dones. Felicitats a les guanyadores!!

Aprofitem per donar les gràcies a totes i a tots per la vostra participació i la bona predisposició a fer un Torà més igual.

Associació Dones Toraneses
Associació Sta. Àgueda
#Som8Març
#lguatTorà
#SomCorresponsables

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÛJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

C/ La Sort, nº 1 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA I TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil nº 1, 2on, 4ª edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÛJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

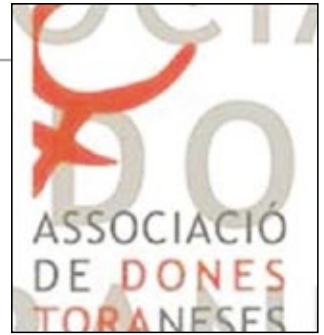
C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÛJA

Plaça de la Creu
TORÀ

CONCURS FOTOGRÀFIC

1er PREMI

"Somnis fets realitat"
de Conxita Molins

La dona en el seu àmbit té somnis i il·lusions. Per aconseguir-los hi ha de lluitar i no sempre és fàcil realitzar-los i trobar temps per gaudir de plaers i aficions. En aquest cas, pintar era un somni que ha pogut fer-se realitat i es veu en la sèrie de pintures fetes per ella mateixa.

2on PREMI

"Del 1900 al 2014...."
de Silvia Peribáñez

Originalitat i creativitat per ensenyar-nos molta història femenina al llarg de la vida d'una família segarrenca.

3er PREMI

"Dones que estimen les pedres"
de Maria Bagà

Originalitat de la feina, força, treball en equip.

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira
ESTANC

Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
25753 - SANAÛJA (Lleida)

ACCIONS DE CÀRITAS EN 2020

Càritas Interparroquial de Torà, com a entitat que desenvolupa la seva acció social en la Vall del Llobregós, ha vist incrementat el volum de persones necessitades i en risc d'exclusió social amb motiu de la pandèmia. Així, durant tot l'any 2020, ha atès moltes famílies que s'hi han acostat sol·licitant algun tipus d'ajuda. Després d'un estudi rigorós i d'una valoració de les seves necessitats reals, hi ha esmerçat la quantitat de 7.817,28 euros, com veieu en el quadre adjunt. Per la seva banda, el Pla d'Ajuda Social del Bisbat de Solsona ha aportat 1.499,00 euros més, en ajudes directes. Les despeses de gestió, que representen el 5%, són de comissions bancàries, reparacions i assegurança del voluntariat.

Els ingressos amb què compta Càritas han vingut pràcticament de la generositat dels habitants

dels nostres pobles que han aportat la quantitat de 8.944,30 euros. El superàvit queda per continuar ajudant durant el present any.

Per altra banda, no és quantificable la feina dels voluntaris i voluntàries que han esmerçat hores i hores gratuïtament al servei d'aquesta obra social.

La missió de Càritas no és limita només a ajudar econòmicament persones vulnerables, sinó que també treballa per una societat més justa, acompanyant i assessorant les persones i, si cal, denunciant situacions d'injustícia.

Càritas agraeix profundament aquesta generositat que és una mostra de la sensibilitat i solidaritat de les nostres comunitats. GRÀCIES !!!

La Junta de Càritas

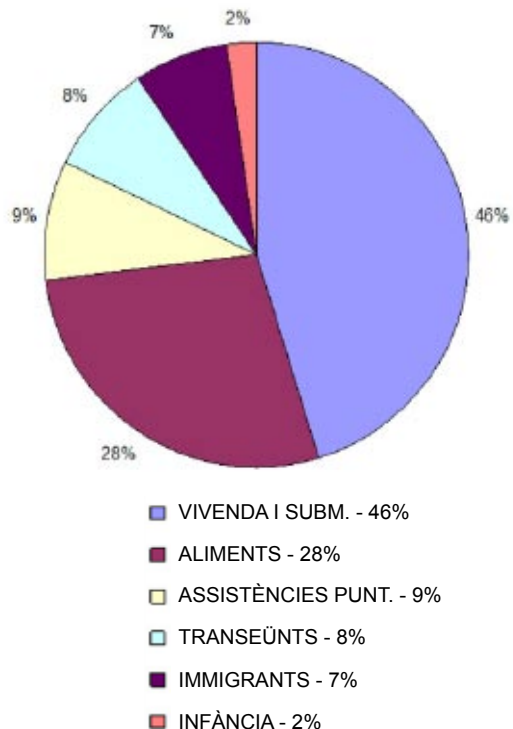
INGRESSOS

VENDA DE ROBA USADA	1.806,50
DONATIUS DIRECTES	1.566,00
COLLECTES (Corpus i Nadal)	485,03
QUOTES DE SOCIS	1.140,00
TÓMBOLA BENEFICA	1.336,70
CAMPANYA NADAL	516,00
APORT. PARRÒQUIES	900,00
DE CÀRITAS NACIONAL	<u>1.194,07</u>
TOTAL.....	8.944,30

DESPESES

ASSISTÈNCIES PUNTUALS	738,59
TRANSEÜNTS	630,00
IMMIGRANTS	535,00
VIVENDA I SUBMINIST.	3.428,06
INFÀNCIA	170,00
ALIMENTS	2.105,93
GESTIÓ	<u>209,70</u>
TOTAL.....	7.817,28

Repartiment de les ajudes en percentatges

ESTAFES AMB CORBATA

En temps de pandèmia estan proliferant els estafadors que aprofiten les xarxes socials per dur a terme els seus enganys i enriquir-se a costa dels més vulnerables de la societat.

Els Mossos d'Esquadra han advertit de la detecció en els últims temps d'un tipus d'estafa relacionada amb l'enviament massiu i de forma fraudulenta de missatges de text (SMS) coneguda com *smishing*. En els missatges, es fan passar per diferents empreses de paqueteria i, sota l'excusa d'un paquet pendent de ser entregat, suplanten la identitat de la companyia i pretenen dirigir les víctimes a webs o aplicacions malicioses, que poden instal·lar un troià bancari que permetrà que els delinqüents accedeixin a les dades dels comptes més sensibles. Els mateixos Mossos van detenir fa poc un dels grups que s'hi dedicaven.

També estan els que s'aprofiten de la gent gran, oferint-los la vacuna anticovid per, d'aquesta manera, introduir-se en els seus domicilis, cobrar-los una quantitat per una falsa vacuna i arrambar amb el que puguin.

Però continuen igualment les estafes més subtils, estafes de corbata, ara que el guant blanc ja no s'utilitza. Sé del cert que una família humil necessitava comprar mobles i electrodomèstics i, ja que l'home tenia un treball fix des de feia més de vint anys a la mateixa empresa i ha vingut cobrant la nòmina pel mateix banc, va demanar a la "seva" entitat de sempre un préstec per poder adquirir el

que necessitava. El banc no li va concedir el préstec amb l'excusa que era millor una alternativa. Li va oferir un tarja de crèdit, amb la que podria comprar el que volgués i el deute contret l'aniria pagant a poc a poc. Aquella família va acceptar, va signar els papers que li van presentar i amb la tarja van poder moblar la casa amb uns 3.500 euros, mentre el banc anava cobrant un mòdica quantitat mensualment. Després de pagar més de 700 euros, va comprovar que pràcticament no havia amortitzat gairebé res del deute, sinó que havia servit per pagar interessos. Va demanar el tipus d'interès i li van dir que "només" era del 23%. Realment era una corbata del color que vulgueu. Llavors se li va acudir demanar un préstec pel valor del deute a un interès de mercat i amortitzar l'anterior. Li van dir que li donarien el préstec només amb la condició de comprar en el mateix banc o un telèfon mòbil d'última generació per valor de 1.664 euros o un televisor de 2.299 euros. Tot finançat pel banc, és clar, amb la qual cosa el deute es multiplicava i el banc guanyava encara més.

Una estafa de corbata que s'aprofita de famílies humils, per part d'una entitat bancària que, per més inri, es vanta de tenir d'una obra social per ajudar els necessitats. Tot un muntatge farisaic que normalment queda en l'empobriment dels de sempre i en l'enriquiment també dels de sempre.

Fermí Manteca

Ctra. de Calaf, 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 473 125
25750 - Torà

Av. Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 - Guissona

CERÀMICA RAJOLES ARTICLES SANEJAMENT CEMENTS

**Taller SANTI
SANAÜJA**

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

TORÀ, CAPITAL DE LA VEGUERIA DE LA

SEGARRA

**El palau dels Senyors de Torà
era la vivenda del Veguer
de la Segarra**

Segons escriu Mn. Xavier Bosch en un article publicat a *El Correo Catalán* el gener de 1923 “La data en què Torà fou triada per capital d’aquesta Vegueria no es troba en l’arxiu municipal però devia ser passat el segle XV, perquè fins aquesta centúria Torà perteneixia a la Vegueria de la Segarra”.

El primer document que en parla és del 1529 i està signat per Joan de Sagrera, veguer de la Segarra per autoritat del senyor Duc de Cardona, signat el 17 d’octubre en Torà amb llicència de la senyora Duquesa de Cardona. En aquell temps eren 14 pobles els que formaven part de la Vegueria. Eren els següents: Torà i l’Aguda amb 213 cases, Calaf amb 260 cases, Castellfollit amb 60 cases, Ivorra amb 80 cases, Tarroja amb 64

cases, Vicfred amb 10 cases, Montfalcó del Duc amb 14 cases, Ferran amb 11 cases, Pujalt amb 30 cases, Fontanet amb 14 cases, Calonge amb 50 cases, Marsà amb 4 cases, Mirambell amb 11 cases i Molsosa amb 20 cases. En total 841 cases (aleshores en deien “focs”).

Els representants d’aquests catorze pobles es reunien, quan hi havia temes importants a tractar, a la casa Coletes, en el terme de Castellfollit, en el lloc on avui hi ha les cases Millars i Quec, que era més o menys el centre geogràfic dels pobles que formaven part de la Vegueria. Trobem que, almenys una vegada es van reunir a Torà, en la casa del notari Josep A. Martí, convocats pel doctor en drets D. Mariano Closa, també de Torà. Això va ser l’any 1758.

Un document del 1640 ens diu que la Duquesa de Cardona elegeix per Veguer de la Segarra a Francisco Sabater, amb obligació de “*hacer su residència en la casa que tengo en esta villa de Torà*”. Aquesta casa, situada en el carrer Sant Sebastià, és avui propietat d’Anna Espuny, vídua de l’enyorat Carles Muzàs.

L’acta del dia 1 de febrer de 1789 diu que a la reunió hi assistiren els “síndics” o representants dels catorze pobles (els noms dels quals es detallen en el requadre adjunt), amb dos temes per parlar, el primer era el repartiment just i proporcional dels censals i contribucions que tocava pagar i, després d’algunes discussions, es va acordar el que havia de pagar cada poble i s’obliguen a respondre del deute amb tots els béns comuns.

Durant 260 anys Torà va ostentar la capitalitat de la Vegueria de la Segarra. Fou durant els anys que el Ducat de Cardona tenia el senyoriu de bona part del territori d'aquesta comarca

A continuació el doctor en drets D. Manuel Cots, Procurador jurisdiccional i assessor de tota la Vegueria de la Segarra i President de la Junta, exposa als assistents la necessitat de "extingir la Vegueria de la Segarra, inútil en su existencia, por no componer su esencia més que las contribuciones y censos". Continua dient que es fan moltes despeses en Juntes inútils i que és millor dividir-se i que cada poble pagui per separat. Acorden que aquesta escriptura de divisió no tingui efecte fins que l'aprovi la Casa Reial.

L'acta de la reunió es va enviar a l'Intendent General de Catalunya, el qual va demanar al Rei d'Espanya l'aprovació de la dissolució de la Vegueria, petició que va ser aprovada el 23 de febrer de 1791.

D'aquesta manera es donava per extingida la Vegueria de la Segarra i, després de més de 260 anys, aquesta va ser probablement la darrera reunió.

Ramon Torné

Assistents a la reunió de l'1 de febrer de 1789

Torà.- Joan Vilar i Antoni Xarpell
Calaf.- Josep Soler i Agustí Novau¹
Castellfollit.- Ramon Torrents i Gabriel Pintor
Tarroja.- Josep Capell i Josep Tella
Ivorra.- Jaume Prat i Jaume Llorens
L'Aguda.- Antoni Garriga i Francisco Vilar
Vicfred.- Felip Guim i Maties Aldabó
Fontanet.- Manuel Vilaseca
Pujalt.- Ramon Bargués
Farran.- Francisco Vidal
Montfalcó del Duc.- Josep Castells i Vicens Rosinés
Mirambell.- Ramon Puig i Joan Comaposada
Calonge.- Ramon Nadal i Agustí Sató
La Molsosa.- Magí Puigpelat i Antonio Giral

¹Agustí Novau, notari de Calaf, va fer l'acta de la reunió.

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

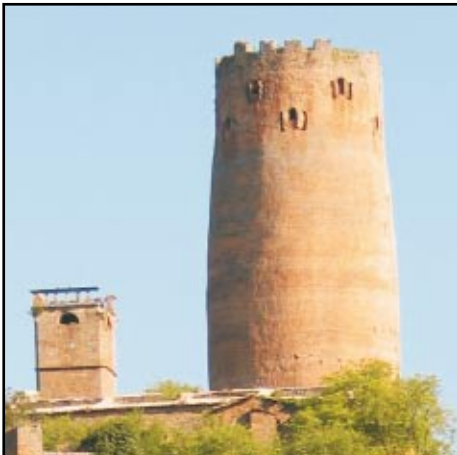
telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

LLIBRERIA ROVIRA

Estanc   Papereria
Quiosco   Objectes de regal
Videoclub   Càrregues de mòbil

P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i Fax: 973 473 346
llibreriarovira@hotmail.com

WWW.
APACTora.org

Fes-te'n soci

**Serveis i Neteges
Segarra**

Atenció personalitzada per a
avis i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a
particulars, despatxos,
obra nova...

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59
sad_segarra@yahoo.es

www.eljardinerdetora.com
658550376

**CAL MAS
DE SANT SERNI**

25750 TORÀ | LA SEGARRA | LLEIDA
TEL. 973 473 581 | 676 086 185
FAX 973 473 107 | www.calmas.net

BLAI GABINET DE SERVEIS, SL

PONTS - TEL 973 460 500
TORÀ - TEL. 973 473 155

GESTORIA ASSEGUANCES   **LABORAL-FISCAL COMPTABILITATS**

MAQUINARIA AGRÍCOLA

SEGUIM TREBALLANT

Els Amics de la Torre de Vallferosa seguim treballant un any després d'haver aturat les visites acompanyades a la torre

El divendres 13 de març de 2020 Vallferosa decidia tancar les portes i anul·lar les visites acompanyades a la Torre, per prudència i responsabilitat, després de veure la complicada situació sanitària que arribava a casa nostra.

Poc ens pensàvem en aquell moment que, al cap d'un any, les visites a Vallferosa seguirien ajornades i que el món sencer viuria una pandèmia mundial que canviaria la vida a tothom. No ha estat un any fàcil per a ningú i tampoc per a la cultura i el turisme; tot i això, des de l'Associació Amics de la Torre de Vallferosa no hem perdut les ganes de seguir treballant. Durant el 2020 l'activitat quedava pràcticament aturada; però el festival AIMS visitava Sant Pere de Vallferosa al mes d'agost i al setembre ho feia el Festival Espurnes Barroques, aplicant totes les mesures de seguretat per evitar la propagació de la Covid-19, reinventant-nos i fent, entre tots, que la música pogués ser present a Vallferosa un estiu més.

D'altra banda, durant aquest any s'ha realitzat una nova fase d'obres a l'interior de la Torre i també a l'entorn. Des de la nostra associació n'hem fet el seguiment per tenir veu en les decisions de futur de Vallferosa. Per això, juntament amb l'APACT hem format un grup de treball per poder seguir actius, malgrat que el moment sanitari no acompanya, i seguir treballant de manera desinteressada per aquest espai tant especial del municipi de Torà, i que ha estat lloc de visita per a molts durant els moments de restriccions de mobilitat, a peu o amb bicicleta, toranesos i toraneses han redescobert Vallferosa i l'han afegit a la seva llista de rutes durant els diversos confinaments.

El 2021 no ha començat millor que l'any passat, tot i així des de l'AATV seguim treballant per poder mantenir actiu el poble de Vallferosa i, si les circumstàncies sanitàries ho permeten, ens visitaran el festival AIMS i Espurnes Barroques també aquest any. Els Amics de la Torre de Vallferosa seguim actius, esperant poder tornar a obrir les portes de la Torre i poder tornar a rebre visites ben aviat.

TELETREBALL DES DEL MÓN RURAL

La tendència era marxar del poble per anar a viure a les ciutats on hi ha tots els serveis i comoditats *in situ*, però sembla ser que això ha canviat. La massificació de les ciutats, la precarietat laboral i els preus abusius de l'habitatge, més el confinament en pisos diminuts i la necessitat d'aire fresc, han

La pandèmia ha accelerat la digitalització, i amb aquesta nova tendència del teletreball moltes persones han marxat de la ciutat i s'han instal·lat a les segones residències, en entorns rurals o menys urbanitzats.

L'inconvenient del món rural és que, sovint, no disposa de les connexions a internet d'alta velocitat que requereixen moltes empreses per poder teletreballar. Però en aquest aspecte, Torà té una excel·lent xarxa de fibra òptica des de ja fa més d'un any.

La més gran de les revolucions tecnològiques ha arribat, tot i que no sabem si per quedar-se; es un fet inevitable que la tecnologia ha minimitzat les diferències entre els pobles i les ciutats

Un any després de l'inici de la pandèmia, el teletreball ens ha donat l'oportunitat de pensar en un repoblament del territori rural

Els pobles com Torà, Sanaüja, o micropobles com Ogern a l'Alt Urgell, han patit un procés de despoblament durant dècades, han perdut serveis bàsics i molts han hagut de tancar les escoles. Fa cent anys, molts dels pobles que ara tenen 200-300 habitants en tenien més de 1.000.

motivats molta gent a fer el pas de deixar la ciutat per anar a viure al poble.

L'estimació cap al nostre territori, que durant molt de temps no s'ha pogut gaudir per les restriccions derivades de la pandèmia, adonar-nos que devem molt als pagesos i productors locals que ens proporcionen productes de proximitat i les relacions humanes amb un tracte personal que en molts llocs s'ha anat perdent, és el que ha motivat als protagonistes d'aquest fenomen migratori.

Quan vius a un poble has de tenir en consideració que formes part d'una comunitat, per lo bo i per lo dolent. No pots fer la teva anònimament com en un pis enmig d'una gran ciutat, però aporta moltes coses positives, com és el contacte amb la natura, poder viure molt intensament el canvi d'estacions i la transformació del paisatge

Anar a viure al món rural no és aïllar-se, sinó tot el contrari, és estar molt més vinculat a tot aquest entorn a nivell humà, social, econòmic i natural. És guanyar qualitat de vida!

Alba Vilella

LA MATERNITAT I LA PATERNITAT

Linstint maternal es pot despertar abans, durant o després de l'embaràs. En el meu cas va ser des de l'instant de saber que estava embarassada. Abraçant la vida d'una altra manera, fent tot el possible perquè la petita lletia creixi bé.

El paper de mare va incrementant en forma de pors, temors, però també amb il·lusió, paciència, tot imaginant com arribarà a ser.

Durant la dolça espera hi ha infinits canvis físics, hormonaus i psicològics, esdevenint una muntanya russa d'emocions, plena d'obstacles i amb moments que van des de la desesperació a la alegria absoluta.

Un dels moments més especials són els primers moviments del petit o petita que, compartits amb la teva parella, fan que siguin inoblidables.

Un altre moment màgic és l'arribada del nadó, la primera vegada que el veus, el pell a pell, donar-li pit (moment únic mare-fill). Esgotats, sí! Però enamorats.

Del postpart no se'n sol parlar, però és la part més dura. Toca adaptar-se a la nova situació, el

cos està adolorit i tot es va posant a lloc. Moment ideal per consolidar el paper del pare.

Ser mare i pare és un aprenentatge continuat, que comporta grans sacrificis, lluites, però en reculls grans fruits i grans recompenses (abraçades gegants, rialles, petons i molta felicitat).

Ser mare i pare són moltes coses. Però sobretot és saber estimar incondicionalment.

Gisela Rosell Lavaquiol

LEDS C4

outlet
BOTIGA

De dilluns a divendres de 9.00h a 14.00h

Dissabtes de 10.00h a 14.00h

Afores s/n, Torà
973 468 121

SORT DEL CONSTANTÍ

Ja fa massa mesos que la pandèmia s'ha dipositat sobre les nostres vides deixant-hi una crosta ben dura. En les converses superficials, quan ens trobem algú del qual fa temps que no sabem res, entre les mascaretes i les distàncies, hi acaba surant la pregunta: com esteu a casa? Tot i ser sincera la preocupació, gairebé sempre s'espera que l'altre respongui que bé, que per sort no s'han sofert contagis o, almenys, no hi ha hagut sobresalts importants.

A dia d'avui, sembla que encetarem el mes d'abril amb la població de residències i majors de 80 anys gairebé totalment vacunats. I les previsions apunten que a l'abril s'accelerará el procés de vacunació. Malgrat aquesta esperança, que potser és l'única gran notícia col·lectiva que hem rebut els últims mesos, el clima general és d'una atonia infinita. D'un anar fent amb poca il·lusió per totes les limitacions del dia a dia. Del confinament patit i de la retallada de vida social imposada.

És clar que la família íntima i que les colles d'amics més properes ho superaran tot, però a dia d'avui, podem saber quantes de les nostres relacions personals resistiran l'efecte de la covid? Em pregunto si es debilitaran els vincles entre els membres de certs grups heterogenis, difícils de reunir amb freqüència en un context de "normalitat", com els amics o antics companys d'universitat o amistats que viuen geogràficament allunyades.

I pel que fa a les relacions de veïnatge, a l'associacionisme municipal i a les tradicions, festes i folklore, com quedarà el xassís? A hores d'ara és

El que ha fet aquesta figura per mantenir, durant mesos, el folklore toranès...!

difícil de dir si molt abonyegat o prou sencer com per fer-hi xapa i pintura. De totes maneres, hi ha exemples ben lloables de mantenir la flama encesa: les magnífiques mascaretes que van fer els de l'Associació de joves de Torà, les iniciatives de l'Associació de Santa Àgueda, els actes de l'Associació de dones o el pregó de Carnaval en *streaming*, incloent el ball del Constantí, autèntic mite patri dels toranesos més petits; així com les diferents accions i exposicions que ha dut a terme l'Associació del Patrimoni (APACT), encapçalades per l'edició d'aquesta revista mateixa.

Escric això just el dia abans que es trenqui el confinament comarcal estricte, cosa que donarà aire -en terminologia política- no només a la restauració i l'hosteleria, sinó també a la vida social i psíquica de molts de nosaltres. Esperem que la vacunació avanci més

ràpid que les noves interaccions socials i puguem esquivar una nova onada d'ingressos hospitalaris. De moment, la recepta és seguir al peu del canó, gaudint amb responsabilitat de tot allò que tenim a l'abast i procurar no caure en el desassossec. Al principi de l'article no ho veia pas fàcil d'aconseguir, però de cua d'ull veig la figura del Constantí de goma i no puc evitar somriure. El que ha fet aquesta figura per mantenir, durant mesos, el folklore toranès... Per la meva filla Bruna entenc que aquest, juntament amb la Peppa Pig, és el gran líder de la generació *pandemial*.

L'ANY QUE VAM VIURE PERILLOSAMENT

L'any que vam sobreviure va deixar molta gent estimada a la cuneta: en Lluís, en Josep, en Pau, el pare de la Sílvia i molts més van caure, víctimes o no, d'un virus estrany que ens obligava a mantenir-nos lluny els uns dels altres. Ja sigui a la vall de Pinós o a qual-sevol lloc del nostre petit gran país, la desconfiança cap a l'altri, molt més per la por a morir que per les persones, va fer que a vegades la fredor s'instal·lés a les nostres relacions. Era un virus silenciós i mortal, però que ens la tenia guanyada en tots els àmbits: no podíem parlar, no ens podíem tocar i no podíem confiar. El nostre capellà, Fermí Manteca, donava les misses de diumenge per internet, i de cop i volta totes les festes i els motius per estar junts eren trampes mortals per tots nosaltres. Han estat 365 dies d'infart des del moment en què tot va començar i un any més tard les nostres vides són diferents.

Ara tot just comencem a eixir d'aquest drama, però també és veritat que, com a humans resilents i acostumats a l'amenaça, ja no vivim el perill com ho vam fer al principi. No és que els temors hagin desaparegut, sinó que com el virus més potent del planeta, nosaltres com a humanitat, hem mutat.

Al darrer article us parlava de la democràcia més forta del món tot just quan s'envaïa el Capitoli dels Estats Units, i avui us parlo del virus més fort i potent del món que som nosaltres: els homes i dones i nens i nenes d'aquests món. Un cop amenaçats hem sabut reaccionar. Qui més i qui menys, inclosa la Segarra, ens hem unit en una comunió immensa de petits mons lluitant tots a la nostra manera contra una amenaça comú, i sembla que guanyem, hem passat de la hipersensibilització a la mort a la cara més bruta de la lluita, i traient del fons de les nostres ànimes

alens de vida que crèiem oblidats, avui encarem una Setmana Santa molt diferent de la que vam tenir l'any passat. Però no ens enganyem, encara ens queda camí per fer i gent per perdre.

Les vacunacions ens donaran una certa sensació de invulnerabilitat, i potser ja no hi pensarem gaire, però aquesta pandèmia ens ha donat moltes lliçons gravades

a foc per no oblidar-les. Som vulnerables i sense els altres no som ningú.

Nosaltres a l'antiga Vall de Forest la vam viure amb solitud, però aviat Minguet, Feixes, Ballantines, RR's, el Jordi i la Meritxell, la Palmira i el Joaquim, la gent de cal Magí, el Jaume i l'Anna de cal Jolonch, la Montse del cafè, les Maries de la farmàcia, el club de cal Miramunt i el de cal Paretó, la Raquel i la Montse de la perruqueria, i tanta gent més que segur que m'oblido, ens van fer de companys de viatge. Famílies que ja no hem deixat. Van arribar noves persones, una reforma del cementiri de Cellers i tot un món per descobrir. Un món que ens ha ensenyat que junts, humans, segarrenques i segarrencs, som molt més forts junts i molt més forts que abans i que mai.

El temps passarà i aviat (esperem-ho) oblidarem aquest calvari, però tots recordarem aquest any 2020 com l'any que vam viure perillosament, l'any que no ens vam casar o el que ens va manllevar l'esguard d'alguns que estimàvem. Però també i sense cap dubte el podrem recordar com l'any que nosaltres, com a virus, vam començar a vèncer la pandèmia.

Espero des d'aquí no haver d'escriure'n mai més, de la covid (n'estic fins els collons), i si ho faig us podeu queixar a rectoriadeforest@gmail.com.

Jordi Prat i Morgades

LA PRIMAVERA 2021

La primavera és l'estació de l'any més agraïda i de millor passar. Les temperatures no són molt altes ni tampoc molt baixes i des de la talaia de Vicfred es veu la nostra bonica Vall del Llobregós tenyida de verd en aquestes dates que és el color dominant miris on miris. Els camps estan espectaculars i les pluges i la bonança d'aquests últims mesos han ajudat molt a que sigui així. Les tonalitats de verd són infinites i si hi sumem el blanc de les flors dels ametllers florits, premi, ja ho tens tot per gaudir d'un dia primaveral i autèntic.

Per admirar aquest paisatge segarrenc, ara

La primavera ja ho té això, com que tenim tots una mica la sang alterada, l'excitació és màxima, encara que aquest any amb la pandèmia més aviat és al contrari. Portem una temporada llarga vagarosos i l'ensopiment general es pot tallar amb un ganivet. Després d'un any fosc, fosc, tots necessitem una mica més d'alegria. A veure si a poc a poc ja podem fer moltes més coses per tal que puguem encarar amb més optimisme els propers mesos que han de venir.

Tant de bo la pandèmia vagi de baixa i podem tenir tots un estiu més tranquil i assossegat i, si pot ser, que cada dia més gent vagi rebent

és la millor època de l'any, i la manera òptima és gaudint d'una bona passejada pels bonics indrets que ens ofereix la Vall. Una de les millors maneres és llevar-se ben d'hora i veure sortir el sol per l'horitzó. Llavors veus néixer el dia i te n'adones que els colors són totalment diferents als que veurem més tard. Caminant a trenc d'alba fas dues coses alhora, per un costat fas salut i deixes a la vorera els quilos que a molts ens sobren i a la vegada, i aquesta ja no és tan positiva, agafes gana per després fer un bon esmorzar i tornar a recuperar el que havies perdut caminant. És un contrasentit però és el que realment passa.

la vacuna i la població immune vagi creixent a marxes forçades. Tots tenim ja ganes de tornar a la normalitat i deixar arraconat per sempre el virus, que un segon estiu confinats, amb restriccions, amb festes, fires i actes anul·lats o a mig gas, no sé pas si ho podríem aguantar una altra vegada.

Salut i molt bona primavera a tothom, i sobretot hem de mirar de no perdre la paciència mai, acceptant en tot moment les coses tal com venen i tal com van. Ens toca seguir dia a dia i pas a pas.

Josep Verdés

UN CAPÍTOL QUE MARCÀ DUES GENERACIONS

Si la pandèmia del coronavirus marcarà sens dubte les nostres vides, a les dels nostres pares i dels nostres avis fou especialment la Guerra Civil (i també la post-guerra) el que les marcà. El fet que el meu pare nasqués tres anys abans de l'esclat del conflicte i que el meu avi morís tres anys després de què jo hagués nascut dificultat que em poguessin transmetre gaires vivències d'aquella desgraciada experiència. Tot i això, de la memòria vull rescatar

*Mn. Xavier Bosch,
primer historiador de Torà*

alguns capítols boirosos que encara conservo a partir d'alguns comentaris que el meu pare em traslladà i que vull compartir amb vosaltres.

Sé que durant la contesa van tenir un capellà amagat a casa. Segons m'indica el bon amic Ramon Torné, devia ser mossèn Xavier Bosch, primer historiador de Torà. El cas és que, quan els rojos van entrar al poble, i si no ho tinc mal entès, va haver de fugir per la teulada. El mateix Ramon em confirma que poc després fou agafat i assassinat a una masia de Fontanet.

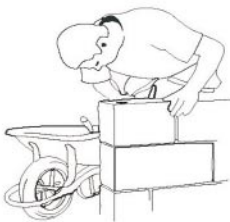
A casa eren força religiosos i molt devots. I crec que aquest capellà exercí una forta influència sobre el meu pare, que sovint em parlava de com acostumava a fer d'escolà, a pujar a l'església de Santa Maria de l'Aguda a tocar les campanes i de com havia fins i tot ajudat a missa al cardenal Tarancón en un dia que, com a llavors bisbe de Solsona, havia vingut a Torà. Tot apunta a què la meva àvia hauria desitjat que el meu progenitor hagués seguit la carrera religiosa; una circumstància

que, amb molta probabilitat, hauria impedit que jo ara estigués escrivint aquestes ratlles.

El pare, Jaume Vilagut, també m'explicava que els pocs diners que tenien els havien amagat en una escombra. Sempre vaig donar versemblança a aquest capítol, i continuo atorgant credibilitat a tot el que em deia el pare, malgrat que mai no n'hi havia demanat gaires detalls. Crec que es tractava d'aquelles escombres amb el mànec de canya, tot i que em temo que les monedes que devia poder encabir-hi havien de ser petites. Una

CONSTRUCCIONS I REFORMES

M. COBERÓ - X. TORNÉ

els paletes del Llobregós

Tel. 620109517 - 690311965

Vull rescatar de la memòria alguns capítols boirosos que encara conservo, a partir d'alguns comentaris que el meu pare em traslladà

La plaça del Pati de Torà (tarja postal anterior a 1939)

altra possibilitat seria que hi haguessin amagat paper moneda, tot i que en aquella època em fa l'efecte que no en circulava gaire i que, a casa nostra, menys. Sigui com sigui, es veu que quan els rojos entraren a casa, l'estratagema no funcionà, perquè acabaren localitzant els diners i se'ls endugueren.

He de confessar que, durant la meua infantesa, vaig viure en la gran ignorància sobre la natura d'aquesta guerra. Quan em parlaven dels rojos sempre creia que es referien a l'aspecte dels "enemics": persones que, igual que els escandinaus es caracteritzen, en general, per una determinada pigmentació de la pell, presentaven un rostre més envermellit perquè procedien d'una determinada zona geogràfica. No podia imaginar que la denominació responia a raons ideològiques. De fet, a casa no se'n parlava gaire de política; i els pocs comentaris o em passaven desapercebuts o sempre s'havien caracteritzat per una enorme discreció.

D'aquella etapa bèl·lica també m'havia explicat el pare que l'avi havia estat empresonat. N'ignoro qui l'havia fet captiu; com també el motiu, tot i tenir

el ferm convenciment que les raons foren absolutament arbitràries, com la majoria que s'adopten en les guerres i, en especial, envers les persones innocents. D'aquella estada a la presó Model de Barcelona el pare m'esmentava una visita que li va fer i en què, davant l'allau de persones que s'amuntegaven davant les reixes per poder veure els seus familiars, ell, que a tot estirar devia tenir cinc anys, va fer-se pas tot trepitjant la gent que tenia al davant. Una reacció comprensible en un infant que, a la por pels capítols viscuts durant els mesos precedents, hi devia unir l'angoixa d'haver-se vist de sobte separat del pare. I d'aquella etapa a la presó també ens quedà el plat d'alumini en què a l'avi li servien el ranxo. Un plat en què, servint-se d'una agulla de cosir, hi gravà un dibuix i unes paraules per recordar aquell captiveri i que, lamentablement, en comptes de conservar com a preuat record i tresor, més endavant jo faria servir per anar de campaments. Orgullós, això sí, del meu avi: Ramon Vilagut i Esteve, alcalde de Torà del 1949 al 1952.

Jordi Vilagut

**Ctra. de Calaf, nau 2
25750 TORÀ (Lleida)**

**Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807**

AUTOCARS
Prats Serrat
SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
TRANSPORT ESCOLAR
GRUPS PARTICULARS

AUTOCARS PRATS SERRAT
C/ Calaf, Nau 2 - 25750. Torà. LLEIDA
Tels: 973 473 590 - Fax: 973 473 807
e-mail: info@autocarspratserrat.com
web: www.autocarspratserrat.com

Pel broc gros

MAJORITARIS

Recordo una conversa de fa quinze o vint anys amb un integrant d'una llista municipal del partit que, com deia Pedrolo, el reconegut humorisme del seu fundador va qualificar de popular. El candidat llobregosenc en qüestió m'explicava que era del partit de don Manuel des de la seva fundació "però ningú no pot negar el meu catalanisme". Tot i que teníem dues visions molt diferents del significat de catalanisme no li ho vaig pas negar. Entenia què volia dir: el fet d'identificar-se amb el partit polític més impúdicament espanyolista de l'arc parlamentari de l'època no li impedia estimar-se la terra, la llengua i cultura pròpies d'aquest racó de món. Al contrari, era partidari de la integritat de l'Estat espanyol perquè considerava que això era el millor per Catalunya.

Llegida avui l'afirmació pot sorprendre però cal tenir en compte que parlem d'uns anys en què el suport a la independència se situava al voltant del 30% segons les enquestes i a la meitat segons les urnes i que, per tant i més enllà d'adscripcions partidistes grotesques, hi havia molts catalanistes partidaris de restar sotmesos a l'Estat espanyol transfranquista. Més que molts, moltíssims, la immensa majoria: al cap i a la fi l'autonomisme, majoritari fins fa molt pocs anys, era això: la defensa d'un marc jurídic i polític que permetés als catalanets sentir-nos còmodes dins d'un estat aliè i no tinguéssim la temptació de voler-ne un de propi. Contents i enganyats. Afortunadament van venir la sentència del Tribunal Constitucional espanyol, ventilant-se el poc que quedava de l'estatutet, i el cop de porta als morros de Rajoy a l'ara extraparlamentari Mas, quan aquest va anar a pidolar-li el pacte fiscal, episodis que van fer veure a molta gent que l'autonomia –"la major quota d'autogovern de la història", deien els hipòcrites– només era una simple descentralització administrativa. I a partir d'aquí el suport a la independència va enfilarse

a percentatges inèdits amb evolucions personals en molts casos sorprenents i amb estelades als balcons més insospitats. Tots coneixem algú que ens ha curtcircuitat les neurones: “Aquest s’ha fet independentista? Però si ens tractava de radicals i de sonats!”. Els que fins aleshores somiaven noves formes d’encaix amb Espanya, convençuts que era el millor per Catalunya, s’anaven adonant que qualsevol relació que no sigui entre iguals, entre dos estats independents, no deixa de ser de submissió. I va arribar l’octubre del 17 i les garrotades van desvetllar més consciències i després la repressió judicial també hi va fotre cullerada...

I ara som majoria. El 51,7% segons les darreres eleccions al Parlament. I ara què? Segons les teories d’alguns polítics, ara res. Hem de ser més, eixamplar més la base, convèncer més gent, i consolidar una majoria sostinguda durant unes quantes conteses electorals. La ditxosa taula de diàleg amb el govern espanyol o l’emplaçament als exequidistants a sumar-se a la majoria parlamentària només poden mig justificar-se per a fer caure benes de més ulls amb els seus més que previsibles fracassos. Com més siguem millor,

Ara som majoria: el 51,7% segons les darreres eleccions al Parlament. I ara què?

això sempre, però justificar la dilació del procés amb l’excusa que no som prou no m’acaba de convèncer, la veritat. Primer de tot perquè la dificultat de fer efectiva la independència, la principal mancança, no és de legitimitat sinó de força. Són més determinants algunes de les promeses i inexistent estructures d’estat que guanyar uns quants punts percentuals.

En segon lloc perquè les bosses d’hipotètics nous independentistes, tot i existir, cada cop són més petites i sobretot més impermeables. Voleu dir que en queden gaires de catalanistes que votin partits espanyols convençuts que la seva tria és el millor pel país? O més aviat, i en el millor dels casos, a molts votants Catalunya se’ls en fot?

Resumint: els mateixos que el 2017 van convocar-nos a un referèndum, que havien acordat vinculant, van comprar la teoria que fins ara només havíem guanyat en escons però no en vots. Des del 14 de febrer aquesta excusa de mal pagador ja no cola. El poble ha votat, ha tornat a votar, independència. De dificultats per a fer-la realitat n’hi ha moltes però la legitimitat hi és tota.

Josep Anton Vilalta

QUÈ NECESSITA EL MEU FILL?

Tots tenim unes necessitats que ens acompanyen durant tota la nostra vida, són imprescindibles per a la nostra supervivència. De necessitats, n'hi ha de dos tipus: les bàsiques i les complementàries. Les primeres són la base del nostre

desenvolupament, mentre que les altres ens acompanyen i canvien segons la nostra edat i interessos. Per aconseguir una bona salut física i psicològica hem de cobrir-les totes o procurar satisfer el màxim d'elles.

Les necessitats bàsiques serien, per exemple, menjar, dormir, moviment lliure, sentir-se estimat, el contacte físic, sentir-se escoltat i recolzat, jugar, sentir-se segur i protegit davant els perills, reconeixement, sentir-se útil i capaç, sentir les emocions i poder-les exterioritzar...

Les secundàries o complementàries tenen a veure més amb els interessos i plaers. Seria, per exemple, mirar els dibuixos a la tele o jugar amb la tablet. Aquestes varien en funció de la edat de l'infant i d'allò que el fa sentir bé i li agrada en aquell moment.

És important saber quines necessitats té el nostre fill, entre d'altres raons, per estalviar-nos rabietes i empipaments. Si sabem que no té satisfeta la necessitat d'alimentar-se perquè ens passem de

l'hora habitual de dinar, ens és més fàcil comprendre el seu enuig i posar-nos en les seves sabates. Si ens reclama sovint que juguem amb ell és perquè la seva necessitat d'atenció plena i presència dels pares no està coberta.

Els infants expressen les seves emocions

sense filtres, tal qual les senten. Ells no saben, moltes vegades, allò que ha activat aquesta emoció, només senten malestar i el necessiten treure cap a fora. Si nosaltres n'esbrinem el motiu ens ajudarem a anticipar-nos-hi i satisfer el màxim de necessitats possibles.

Nosaltres, com a pares, també tenim totes aquestes necessitats però som adults i disposem de recursos i eines de comunicació per fer saber a les persones que ens envolten quines són les que no tenim satisfetes. A més, sabem escoltar el nostre cos quan ens indica que té gana o son. Els nostres fills no tenen la maduresa necessària per fer-ho, per tant, és responsabilitat nostra satisfer les seves necessitats.

Imagineu-vos que tenim cita al metge i sabem (per altres vegades) que ens haurem d'estar molta estona esperant. Em puc anticipar a la necessitat de menjar si porto galetes a la meua bossa. Em puc anticipar a la necessitat de joc si porto cartes, joguines petites o colors i paper per pintar. Creativitat al poder!

Els nostres fills no actuen per "tocar-nos els nassos" sinó per satisfer les seves necessitats. Amb la pràctica ens resultarà més fàcil identificar-ne l'origen (la necessitat no satisfeta) i poder així respondre d'una manera més comprensiva i assertiva. No us preocupeu, els vostres fills us oferiran moltes oportunitats per posar-ho en pràctica!

Vanesa Pérez
Psicòloga
col. 26476

**Acompanyament psicològic a infants,
adolescents i famílies**

**Especialització en trastorns del
desenvolupament
Atenció a la diversitat funcional**

vanesa-perez@copc.cat

699038055

psicologainfantil341164141.wordpress.com

L'ASSIGNATURA MÉS DIFÍCIL

Ara que ja fa un any que va començar la pandèmia, recordo que vaig pensar que amb el confinament domiciliari calia que tots tinguéssim a l'abast quatre consells fàcils i àgils per gestionar una situació de convivència fora de tot el que coneixíem fins llavors. La convivència és un gran repte de vida i, si a més és imposada i en espais reduïts, com en molts casos, el repte encara és més gran.

Trobar-hi la part positiva era difícil, però sempre es pot provar. Pensa en la possibilitat de conèixer-vos una mica més, i això inclou bons moments, mals moments, moments neutres, respectar l'espai de l'altre, arribar a acords, consensuar usos, revisar pautes... Segur que durant aquest temps hem descobert coses que no sabíem o coneixíem dels nostres éssers més estimats i més propers.

Durant aquest any han succeït un munt de fets que han afectat les nostres vides i que han deixat, i estan deixant, una empremta important en cadascun de nosaltres.

Tots sentim por i respecte davant d'aquesta situació inaudita, excepcional, desconeguda, desconcertant i ens posa a prova a tots.

Ha estat un any difícil de gestionar. Tots plegats, pares, fills, avis, parents, societat... tot i la distància social, hem sabut posar-nos a la pell de l'altre per

comprendre o, si més no, acceptar fets que mai ens haguéssim pogut imaginar.

Hem descobert que som capaços de fer front al que la vida ens posa al davant, de pensar en la seguretat pròpia i en la dels altres, de valorar les persones i les coses que tenim a prop, d'aprendre el que ha convingut per tirar endavant, d'adaptar-nos a les circumstàncies, de confiar en la ciència i la investigació...

Un any protagonitzant un capítol més de la història de la humanitat, no precisament perquè hi hagi pau al món, però sí demostrant que l'altruisme i la col·laboració són valors en alça.

Montserrat Miquel Andreu

Pedagoga, núm.Col.Copec: 969

www.uncopdema.cat

www.facebook.com/uncopdemaguissona

www.instagram.com/uncopdema

NOVETAT

Quadern
Reutilitzable!

**LLEGEIX, COMPLETA
I ENGANXA'T:**

B - V

El nou llibre de
Montserrat Miquel

RESERVA'L JA! Truca'ns al **666 732 422**

PUNT DE VENDA: Llibreria Rovira, TORÀ

Domina la
B i la V amb
un mètode
que enganxa!

www.uncopdema.cat

ELS VEÏNS

Fa poc que ens hem traslladat a un edifici nou. Buscàvem més espai, amb més llum i sortida a l'exterior. És el que té passar-te el confinament a un pis petit d'un casc antic de poble: l'única llum que veus és quan obres la nevera. Això sí, la mudança va ser més dura que la nit del 14F per a la Inés Arrimadas. Però bé, fins aquí tot correcte. Vam ser dels primers en arribar a l'edifici nou. Hi havia tranquil·litat, pau, i sobretot, silenci. Sabeu el silenci del Rajoy sobre la corrupció de la "caja B"? Pues igual. Lo millor era que no havies de patir per trobar-te algú a l'ascensor quan sorties amb la bossa d'escombraries. "Fa pudor, sí, però, i què?". La cosa va anar canviant quan de mica en mica van arribar els primers propietaris i/o llogaters. Com ho vam notar? Quan vam veure un cartell a la porta d'entrada que deia "Dissabte, reunió de veïns". Toca't els ous! Ja em veieu a les 9:00 del matí d'un dissabte parlant amb gent que no conec sobre coses que m'importen ben poc. En aquestes reunions sempre hi ha un veí que porta la veu cantant. És el Miguel Bosé dels veïns. Normalment, aquest veí s'autoproclama "president" de la comunitat: "Veient que ningú diu res, ja seré jo el President". Filosofia Florentino

El pàrking està ple de cotxes, motos, bicis, columnes... Treure el cotxe d'allà pot arribar a ser més complicat que veure una Presidenta a la Generalitat de Catalunya.

Pérez. Jo crec que hi ha gent que l'única aspiració que té a la vida és presidir una escala de veïns. Jo conec un tio que és president d'escala i es pensa que és el President del govern més progressista de la història d'Espanya. Es diu Pedro Sanchez. D'altres, com el Bartomeu se li ha acabat qualsevol tipus de presidència, a no ser que li demani ajuda a la butxaca màgica del Doraemon. La primera paraula que es va dir en aquesta reunió va ser "Derrama". En aquell moment, no la vaig entendre, però quan vaig saber el seu significat em va estar apunt de venir un derrame cerebral. Es necessiten diners per tot: per la neteja, per l'ascensor, pels manteniments, per la perruquera de la veïna del 4t 3^a... Quan vaig arribar a casa, pensava que el pitjor ja havia passat. Però no. En aquell moment, miro el mòbil i veig al Whatsapp: "T'han afegit al grup Comunitat". Obro parèntesi. No us fa ràbia quan us afegeixen a un grup que no hi voleu ser? Ho trobo tan inútil! És com si vas a comprar el pa i quan arribes a casa veus "T'han afegit al grup de Pa rodó de quart tallat a màquina". Tanco parèntesi. Per cert, l'ascensor del nostre edifici és com l'Umtiti: lent i s'espatlla sovint. No fa massa s'hi va quedar tancada la meva dona, el meu fill i la meva sogra.

Jordi Clavier

Fuster ebenista

Mobles a mida, portes, parquet, sostres, finestres i revestiment de parets.
Persianes, mosquiteres de tot tipus i reparacions...

Treballs a tota la comarca

649 029 827

Massoteres

info@fusteriaclavier.com
www.fusteriaclavier.com

CEREALS I LLAVORSTORRA, S.L.

C/. Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 433 - 973 473 372
Fax. 973 473 572

Sí, hi havia més gent en aquest ascensor que diputats del PP al Parlament de Catalunya. Total, que després d'una hora esperant, arriba el tècnic amb tota la tranquil·litat del món i l'arregla. Ens diu "Perdoneu, que he estat tot el matí amunt i avall". "Oh clar, és lo que té ser ascensorista...!"

A l'edifici hi ha molts tipus de veïns. Primer trobem a la parella jove sense fills. Viuen tranquils, sense horaris, fan festes a casa... Podríem dir que tenen una vida a l'estil Paquirrín. Després hi ha la parella de joves i amb un fill acabat de nàixer. Aquests sempre van amb el cotxet per tot arreu, adormits i es miren a la parella sense fills amb certa enveja. Més o menys, fan la mateixa cara que va fer Victor Font quan va veure que Laporta havia guanyat les eleccions del Barça. Després hi

ha les famílies que ja tenen els nens adolescents. Són les més sorolloses perquè no penses de sentir portassos i el pare, que ja té una edat, ronca totes les nits. Jo tinc un veí que no sé si dorm o va amb moto per l'habitació. Parlant de motos, un altre tema: el pàrking. Està ple de cotxes, motos, bicis, columnes... Treure el cotxe d'allà pot arribar a ser més complicat que veure una Presidenta a la Generalitat de Catalunya.

En fi, si us esteu mirant un pis per anar-hi a viure, no mireu ni els metres quadrats, ni si té dos banys, ni tant sols si té la terrassa orientada al sud. El que heu de fer és esbrinar quins veïns hi viuen.. Feu-me cas!

Sergi Torrecasana

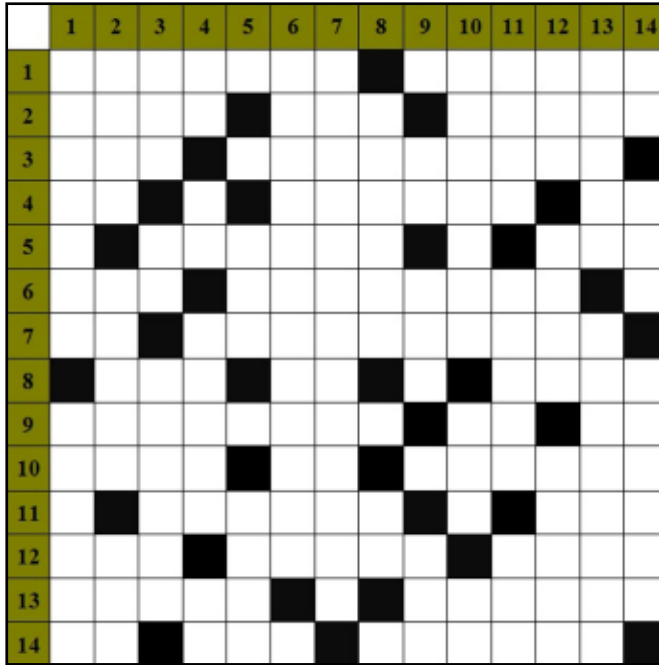
Raquel Venque
PSICÒLOGA
col. 23605

 623 043 123
 raquel-venque@copc.cat
 www.raquelvenque.com

ELS MOTS ENCREUATS DEL LLOBREGÓS

JORDI VILAGUT

HORIZONTALS 1.- Plora sota la pluja la mort del seu poeta. Centenari hostel de Torà. 2.- Cara que no va de cara. Enmig de la corba. Tan o més calent que els forns de les fleques Peretó. 3.- La Filomena en va portar a La Segarra. Esquifits jugadors de futbol croats que van de Sevilla a Barcelona i viceversa. 4.- Pronom de segona. Accentuada a Torà. Aquestes noies estan "agermanades" amb Sant Gil. Invertides a Torà, donen ordres però no per comprar accions. 5.- En Gil no en té res de romà. Concessió que sembla egoista. Repetida al Llobregós. El cor del ribot. 6.- Gel anglès. Amb Jolonch, fa una Bonàrea. Desemboca al Llobregós. 7.- Article musical. A l'inrevés, integra Palouet i Talteüll. 8.- La part més vital de Biosca. El gec menys espanyol et deixa un mal cos. A la sortida de Castellfollit. Impostos immobiliaris per a una cadena d'hotels que es paguen a tots els municipis de la Vall del Llobregós. 9.- Espavilats decapitats. Musicals sense músics. A Torà tenen un altre sentit. 10.- Capgirada artista gitana dels vuitanta eternament unida a en Manuel. Ruc sense cua. En Josep Maria pinta i decora a Torà però ho fa a l'inrevés. 11.- A Ivorra sona més que a Vicfred. Llibreria toranesa. Repetida a La Molsosa. Camp capgirat i escapçat. 12.- Mitja Europa. Elements que podríem enumerar. Gegant toranès poc polític. 13.- Disciplina d'altri esvalotat on s'enquadra la cursa Alta Segarra de Muntanya. Habitual a Massoteres. Els seus autobusos no es mouen ni amb vent ni amb aigua. 14.- Dolent. Be. Moda toranesa on domina el verd.

VERTICALS 1.- Paradoxalment, no construeixen l'1 de setembre (dues paraules). Endolceixen la vida a Sanauja o a Torà. 2.- Poble pirinenc on vàreu tallar-li el cap. El del Llobregós és modest., i en el fons és el que val. Mig urbans. 3.- Si és a La Segarra, és resultat d'arquitectura i no de drassanes. La ma-

júscula de Pinós. Hi vaig comprar una gorra que m'estriparen a Torà. 4.- Hac sense hac. Separades pel pare. Si el tombem, semblarà que el Brut s'hagi envescat d'oli. Surt com si fos nou. 5.- El primer. La darrera del primer. Les tres últimes d'una perruqueria de Torà o de la creu de terme. Cinquanta al Llobregós. En Vilamú es queda al poble i no en vol saber res de vaques. 6.- Poeta de l'arquitectura, arquitecte de la poesia (dues paraules). Conjunció que uneix l'arquitectura amb la poesia. 7.- Construccions que edificava un sanaüjenc. 8.- Bursitis que comença a desinflamar-se en revoltar-se les tribus. Repetida a Sant Serni. Abans de migdia. Tan comuna a Claret com a Biosca. 9.- Ball. Romans a parells. A Palouet, Talteüll i Massoteres tothom va rebre el seu per Nadal. No n'hi ha a Castellfollit però sí a Riubregós. Símil sense aquell parell de romans. 10.- Juntures dels ossos que hi ha a tots els cartells del Llobregós. Vocals d'Ardèvol. Insa. 11.- Un sioux capgirat i sense incògnita. Aculli en un asil. Tots els ciris nobles de l'Aguda en tenen. 12.- Vedell beneït i sense barba que insinua un reneç. Fonamenti des de la base. Envespir però quan ja pràcticament és fosc. 13.- Mitja ensabonada per al Brut o per a la Bruta. Patisseria toranesa que no acota el cap. 14.- Tot quadrat. A Guissona t'ensenya a conduir encara que siguis morè. Assotats i decapitats per fer tastos variats.

SOLUCIONS: pàgina 52

ENDEVINALLA

Per més que estic a la glòria
no em busquis en Déu ni en el cel.
No em cerquis tampoc a la terra
I molt menys dins de l'infern.

ACUDIT

Anava un gat, a les dotze de la nit, pels voltans de la plaça del Vall i vet aquí que troba un policia nacional.

-Ep, Gat! T'he de posar una multa per no dur la mascareta.

-Miri, senyor policia, no la duc perquè estic caçant rates.

-Doble multa, doncs! 100 euros per no portar la mascareta posada i 100 més per perseguir membres del govern.

SUDOKU... I MÉS

A càrrec d'Antònia Balagué

	3	4				7		2
7			4			8	9	
2			7	5	1	6	3	
	5				3			
	4	7				2	8	
3		8					5	
	7	6	3					
					5		7	8
			8	2				

SOLUCIONS: pàgina 52

El SUDOKU consta de 81 caselles distribuïdes en 9 fileres i 9 columnes dividides en àrees de 3x3. Cal omplir les cel·les buides amb els números de l'1 al 9, sense repetir-ne cap a cap filera, ni a cap columna, ni a cap quadrat de 3x3.

EL CAMPANAR DE LLEIDA

A dalt de la muntanya que domina com miranda els bells termes lleidatans, s'enlaira un campanar fet per gegants o per homes de raça gegantina.

Quan guaita cap avall, l'aigua veïna del riu li dóna espill i l'horta encants; i guaitant cap amunt, toca amb les mans i conversa amb la lluna i la boirina.

Pugem-hi, doncs... L'escala cargolada que als ulls dóna mareig i al cor neguit, sembla que estigui des del cel penjada.

I amunt, amunt, ja ets dalt! Ara, esperit, si et sents d'àliga el cor, pren revolada, que ja ets a mig camí de l'infinit.

Magí Morera i Galícia.

Poema recollit al llibre *TERRA I ÀNIMA*, d'Anicet Villar, editat per primera vegada l'any 1934. L'edició actual presenta diverses modificacions però segueix sent un recull de lectures del paisatge, l'art, costums, fets històrics, tradicions i poesies representatives del poble català.

cafeteria · pastisseria · restaurant · pizzeria · gelateria

batist

C/. Sant Pol, 13
Tel. 973 55 16 98
25210 GUISSONA

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 2077 - Fax 973 48 2373

Hostal de Pinós

973 473 062 - 687 528 057

Pl. del Santuari, s/n
25287 Pinós

www.restaurantdepinos.com

(Dimarts tancat, excepte festius)

La teva publicitat aquí

973 473 265

(Per tant sols 8 euros en cada número, IVA inclòs)

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardèvol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

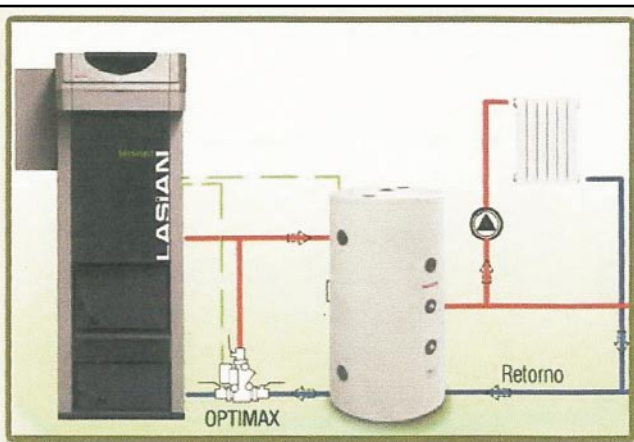
Mòbil: 687 50 37 30

JOSEP ALARCON

Aire Condicionat,
Calefacció,
Aigua i Biomasa

Tel. 973 47 32 67
C/ Eres 17,
25750 Torà LLEIDA

jaf@viladetora.net

LA CUINA DEL LLOBREGÓS

Rosa Mas Arriasol, de Castellfollit

Maria Morros.- La Rosa va néixer a Calaf, en una família que va fer del teatre la seva principal afició. Explica que quan el seu pare era jove, feia de Jesucrist en la Passió que es representava a Calaf. D'altres membres de la família feien i fan teatre com a entreteniment. Viu a la Fusteria, on es va traslladar quan, el 1981, va casar-se amb en Ramon. Em comenta que des del primer moment es va sentir molt bé a Castellfollit ja que també hi tenia família a la casa de cal Closa. De les seves filles, Núria i Roser, té quatre nets:

Bernat, Guillem, Joan i Queralt, que són la seva alegria.

La Rosa és una dona molt activa i col·labora en totes les activitats que es fan al poble. A partir de la mort del seu marit es va incorporar als Pastorets de Calaf interpretant l'àvia que, segons ella, ha estat el seu millor registre.

Què en podem dir més, de la Rosa? Li agrada passejar i assistir a representacions teatrals. Va a classe de gimnàstica i ioga que organitza l'Ajuntament. Forma part del grup de teatre "Els

cavallers de Castellfollit". En les gales musicals de la Festa Major ha interpretat a Guillermina Motta, Núria Feliu i d'altres. Col·labora amb l'entitat "Càritas" de Torà. Exerceix de Priora de l'església del poble quan és necessari.

... per damunt de tot, és una àvia que té cura i gaudeix molt i molt dels seus estimats nets.

Avui ens obsequia amb una recepta fàcil i que agrada molt a la seva família, en la presentació de la qual utilitza unes valves de vieira que va guardar una vegada que en va cuinar.

VALVES DE VIEIRA FARCIDES DE PEIX

Ingredients

(per a quatre persones)

400 g de rap fresc
400 g de lluç fresc
1/2 kg de gamba pelada
(fresca o congelada)
Farina, llet i nou moscada
Dues cebes de Figueres
150 g de formatge ratllat
Sal, oli d'oliva verge extra
50 g de mantega

Preparació

En una cassola se sofregeix la ceba amb l'oli i la mantega i quan gairebé està cuita s'hi afegeix el rap, el lluç i les gambes, tot tallat amb tisores i a trossets petits. S'ha de procurar que el peix no es cogui massa. Quan està cuit s'hi incorpora una part de la beixamel perquè tot quedi ben amalgamat. Es reparteix tot en les quatre valves més grans de la vieira i a sobre s'hi posa la beixamel restant i el formatge ratllat. En una plata es posa al forn a gratinar.

L'olor i el sabor són boníssims.

Bon profit!!!

Algunes curiositats sobre la vieira

És el símbol del pelegrí en el "Camí de Santiago". Els pelegrins les portaven a les seves llars d'origen com a prova que havien arribat al final del viatge.

Diferents cultures l'han identificat amb la bona sort, la fecunditat, el naixement i la regeneració.

FUTBOL

La pandèmia també està afectant greument les competicions

La Junta Directiva de la Federació Catalana de Futbol (FCF) ha pres la decisió de què no hi hagi competició de la Segona Catalana a la temporada 2020/21. La Federació reestructurarà la categoria de cara a la propera temporada per tal de recuperar els participants a Primera i Tercera Catalana.

Aquesta decisió, però, no afecta les categories de Primera Catalana, que ja s'està disputant, i la represa de la Tercera i Quarta Catalana per al cap de setmana del 20 i 21 de març, seguint el Pla de Competició aprovat per l'Assemblea General Ordinària. En aquestes categories els jugadors també són amateur. Així mateix, molts clubs havien mostrat la seva voluntat de no competir. Però la resolució per part de la FCF ha estat ben diferent.

Tant la Primera, com la Tercera (a la que pertany el CF Torà) i la Quarta Catalana tindran, per tant, efectes classificatoris amb els seus ascensos i descensos.

El Torà, com altres equips de la categoria, va demanar que se suspengués la temporada i no

Estat d'abandonament del Camp de les Pedrisses

castigar els jugadors. Però la FCF no ho ha admès i per això el dia 20 de març es va desplaçar al camp de l'Ivars per reprendre la temporada, però el partit es va suspendre per falta de jugadors.

Per al CF Torà és una situació totalment anòmla en tots els sentits. A l'endèmic mal estat del Camp de Pedrisses, s'afegeix la situació de pandèmia i també afecta al tema econòmic, ja que no es poden cobrar quotes al socis ni res.

De fet, tot està a l'aire, perquè les reunions i les decisions van canviant contínuament i s'està a l'expectativa de com acabarà la temporada.

Toni Pinós

Solucions de les pàg. 48-49

Endevinalla
La lletra O

5	3	4	9	6	8	7	1	2
7	6	1	4	3	2	8	9	5
2	8	9	7	5	1	6	3	4
6	5	2	1	8	3	9	4	7
1	4	7	5	9	6	2	8	3
3	9	8	2	7	4	1	5	6
8	7	9	3	4	9	5	2	1
9	2	3	6	1	5	4	7	8
4	1	5	8	2	7	3	6	9

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	S	A	N	A	U	J	A	J	A	U	M	E	T	
2	A	R	A	C	O	R	E	R	O	E	N	T		
3	N	E	U	R	A	Q	U	I	T	I	C	S		
4	T	U	A	N	U	R	I	E	S	A	R			
5	G	P	E	R	M	I	S	L	L	I	B	O		
6	I	C	E	M	A	T	I	L	L	A	S	S		
7	L	A	S	E	R	E	T	O	S	S	A	M		
8	B	I	O	G	C	T	T	I	B	I	S			
9	P	A	V	I	L	A	T	S	A	L	I	B	O	
10	E	L	O	L	R	U	S	E	I	S	A	T		
11	R	R	O	V	I	R	A	O	F	M	A			
12	E	U	R	I	T	E	M	S	B	R	U	T		
13	T	R	A	I	L	S	M	O	L	L	I	N	S	
14	O	H	X	A	I	A	L	B	E	R	T			

CAMINS DEL LLOBREGÓS

Els *trialer@s* del Llobregós ajuden a recuperar camins i corriols i a donar a conèixer el territori

Fins ara, s'han desbrossat els entorns de la Peixera de Bellera, a prop de la Peixera del Duc, alguns corriols de la Font de Cal Porta fins dalt a Sant Donat, i zones pròximes a la Rasa de Llanera entre Torà i Sant Serni, entre d'altres.

A curt termini, està previst seguir treballant en aquest sentit en indrets com la Font del Ternàs, recuperant el sender que ja s'havia fet en alguna Caminada Popular, i en altres punts del "Camí de l'Aigua", un projecte de l'APACT encarat a recuperar i donar a conèixer els diferents passos d'aigua del poble.

Finalment, i com sempre, animem a totes les persones amigues del territori a sumar-se a aquest tipus d'iniciatives que, desinteressadament i sense l'ajuda que caldria de les institucions, ja sigui per falta d'inversió o de voluntat política, ajuden a construir colze a colze un paisatge més equilibrat, segur i accessible per a tothom.

Poi Viladrich Bagà

El grup d'esportistes varis de Torà i rodalies, el qual presentàvem en un número anterior d'aquesta revista, juntament amb altra gent voluntària, ocasionalment ens ajuntem per anar a desbrossar i netejar camins i corriols de la zona que s'han anat perdent o tapant amb el pas del temps.

Creiem que és necessària la conservació de totes aquestes vies, ja que a banda de permetre'ns disposar d'uns quants quilòmetres més per a passejar, córrer o anar amb bici, ajuda a mantenir el bosc una mica més net i facilita el pas cap a zones a vegades inaccessibles. A tall d'exemple –com ens explicaven els bombers mentre feien tasques de control després del recent incendi de Sant Donat–, el camí de la carena de la muntanya netejat poques setmanes abans, va evitar el salt de l'incendi cap a l'altra vessant de la muntanya.

Aquestes feines, també tenen com a objectiu habilitar el pas cap a llocs d'interès cultural i arquitectònic, ja siguin construccions fetes pels nostres avantpassats o elements naturals com balmes i fonts, els quals potser coneixien molt bé les nostres àvies i avis però que, actualment, molt jovent no els sabia situar en el mapa tot i tenir-los molt a prop de casa.

UNA FOTO PER RECORDAR...

FOTO: ARXIU BERNIA GUALS/CASA BOSQUET

Escola d'Ardèvol 1969

Ari Martin. - Aquesta foto del curs 69-70, ens transporta a una època molt diferent a l'actual. L'escola d'Ardèvol acollia cada dia una trentena d'infants del municipi, tot i que a la foto només en surten 24. Els que vivien a les masies de més lluny havien de caminar dues hores per arribar-hi. Abans d'entrar a classe, havien de cantar el "Cara al sol" cada matí i posar la bandera mentre formaven. A mig matí "Franco" els hi donava un got de llet en pols, abans havien d'escalfar l'aigua en una olla sobre l'estufa de llenya de l'aula. Al migdia, l'hora de l'Angelus, s'aixecaven tots de peu a resar. De tant en tant, també tocava revisió "d'aseo". La mestra vigilava mans i orelles, i si algun no anava gaire net els feia tornar a casa a rentar-se amb sabó. Els que vivien molt lluny, s'anaven a rentar als viviers entre cal Freixes i el cementiri. A l'hora del pati, els xicots donaven voltes

pel poble, mentre pensaven quina una en podien fer i sovint acabaven rebolcant-se per terra barallats... Les nenes solien jugar a saltar a corda o a la xarranca. La mestra que apareix a la fotografia era de Menorca i dormia a cal Bosch. S'hi va estar més de 15 anys, fins que es va jubilar. Molts la coneixien amb el sobrenom de la Geltrop, ja que era una expressió que repetia molt sovint. Els més entremaliats del poble gaudien fent-la enfadar, alguns encara riuem ara quan recorden com li deixaven serps a la porta de l'escola, trucaven a la porta i corrien a amagar-se darrera la cisterna de cal Bessa per mirar com cridava de l'ensurt. Més d'un s'havia endut un bon clatellot de la mestra, estat una estona de genolls sobre cigrons, o fins i tot portat durant tot el dia un collaret amb un roc penjant... Com han canviat les coses, per sort!

Qui són?

1.- Marianita Cardona Florit (mestra)
1a fila (d'esquerra a dreta).

- 1.- M. Àngels Freixes (El Centro)
- 2.- Assumpció Guix (Segués)
- 3.- Bernadina Guals (El Bosquet)
- 4.- Montse Palou (Cal Mestre)
- 5.- Carme Ramells (El Cos)
- 6.- Paquita Palou (Ca l'Amadeu)
- 7.- Glòria Massanés (Tàssies)
- 8.- Jaume Castells (Cal Petitó)

2a fila (d'esquerra a dreta)

- 9.- Palmira Guix (Segués)
- 10.- Teresa Rovira (Cal Remassadó)
- 11.- Montse Vilandeny (Cal Miralles)

12.- Roser Vilandeny (Cal Miralles)

13.- Rosa M. Freixes (Cal Forner)

14.- Sílvia Guals (El Bosquet)

15.- Ramon Ramells (El Cos)

16.- Dolors Mujal (Cal Bosch)

3a fila (d'esquerra a dreta)

17.- Pere Caellas (Montconill)

18.- Jordi Barcons (Auqués)

19.- Eloi Palou (Ca l'Amadeu)

20.- Joan Palou (Cal Mestre)

21.- Joan Closa (La Pera)

22.- Celestí Rovira (Cal Remassadó)

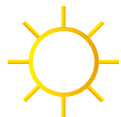
23.- Alfons Cots (Castellanes)

24.- Ramon Rovira (Cal Remassadó)

VALL DE NÚRIA

Agermanament Torà - Queralbs

www.valldenuria.cat

Parc Natural
de les Capçaleres
del Ter i del Freser

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

AIGUA
MAMPARES
EINES
PÀELES
som marmolistes
pel·let
sal
CUINES
Des de 1928 al seu servei
VILAMŪ
bambes
ceràmica
PINTURA
EPIS i roba treball
banys
ELECTRODOMÈSTICS
PARQUET

PINTURA PLÀSTICA DES DE

6,90€

ESMALT PROFESSIONAL REVETON

40% dte.

VERNÍS I PROTECTOR LASUR

35% dte.

Des de l'1 d'abril al 15 de maig

☎ 973 473 061

Plats per emportar

Hostal Jaumet

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

"Maqi"

www.casamagi.com

Botiga i venda online

CARN DE PASTURA

EMBOTITS ARTESANALS

PRODUCTES ELABORATS

Ara,
Casa Maqi
entra a
casa teva

I t'ho portem
a casa!

Plaça de la Creu, 7 - TORÀ, Tel. 973 473 051 - info@casamagi.com

MASCULÍ ~ FEMENÍ ~ INFANTIL

C/ Notari Josep Faus, 5 Tel. 627970213 GUISSONA
gimnasnovaforma@hotmail.com www.gimnasnovaforma.com

30 anys cuidant el vostr benestar!

↳ Sense matrícula!

↳ Obrim els dissabtes al matí.

↳ Inici de les activitats a l'octubre.

↳ Massatges terapèutics, acupuntura i reflexoteràpia.